

VALAŠTIANSKY hlasník

ročník X. ● číslo 2 ● apríl 2012

Z OBSAHU VYBERÁME:

- Vypalovanie trávy je zakázané
- Zneuctenie pamätníka padlých
- Odchody autobusov

*Keď jarné kvietky kvitnú
a slniečko teplo hreje,
príroda svoju náruč
každému dopraje.*

*Všetko živé raduje sa,
na Velkú noc hotuje sa.
Privítajme sviatky jari,
nech sa všetkým dobre darí.*

Je tu Jar...

Po tuhej Zime sa prebúdžeme do príjemnej jarnej pohody. Začína sa obdobie skrášľovania okolia bydliska a verejného priestranstva. Mnohí z nás každý deň behajú s metlou a s hrabličkami. Tak by to malo byť. Aj práce, ktoré vykonávajú pracovníci na VPP, patria ku skrášľeniu nášho okolia v našej obci. Ale aj napriek tomu sa vždy nájde niekto, kto naruší bežný chod obce svojimi neopodstatnenými myšlienkami a pripomienkami. S dobrým úmyslom sa starosta a pracovníci obce zapájajú do rozvoja našej obce. Starosta je štatutár, ktorý v mnohých prípadoch musí rozhodnúť o nejakej veci včas a bez zbytočných odkladaní, a niekedy nie je čas na prerokovanie v zastupiteľstve, preto sa poslanci informujú o priebehu konania na nasledujúcom stretnutí. V poslednom čase sa našli jednotlivci, ktorí neustále napádajú pracovníkov úradu, poslancov

a starostu pre zle hospodárenie a neinformovanie občanov a dianie v obci. Nikto z týchto ľudí sa ale nedáva, čo obec pre ľudí urobila, alebo čo prispelo ku skvalitneniu životnej úrovne. Žiaľ sú aj takí, ktorí nás stále zatažujú vandalizmom a znečisťovaním obce. Aj napriek tomu, že máme v obci strážnu službu, mnohokrát sa stáva, že hlavne mladí občania nerešpektujú pravidlá, ktoré platia na území našej obce a ničia náš spoločný majetok, ako napríklad altánky na Lipovej, v Starej Valaskej na detskom ihrisku, alebo vestibul v budove obecného úradu. Častokrát musia pracovníci obecného úradu opravovať zničené zariadenia, ktoré slúžia pre všetkých. Rozmiestnili sme po obci zelené koše na zber exkrementov zvierat, ale zatiaľ sa tam nachádzajú len odpadky, ktoré tam nepatria. Uvedomme si, že toto je pre skvalitnenie života v obci dôležitý prostriedok. Kto si zaplatí daň za psa,

dostane sáčky na zber exkrementov.

V poslednom čase sa po obci distribuujú listy, ktoré narušajú chod obecného úradu a dotýkajú sa mojej doterajšej práce starostu a zamestnancov úradu. Komu sa zodpovedá autor týchto článkov za to, že nebol zvolený? Predsa vedenie obce nemôže byť zodpovedné za neúspech pri voľbách. Riešiť problémy mimo priameho kontaktu sa mi zdá nekorektné. Vážim si ľudí, ktorí, ak čokoľvek potrebujú, alebo s niečím majú problém, prídu osobne na úrad a spoločne veľa vecí vyriešime. Nájdu sa aj takí, ktorí prídu osobne poďakovať za to, čo obec pre nich urobila. Želám si, aby sme v tejto ťažkej dobe našli spoločný zmysel pre život v našej obci.

Ing. Juraj Uhrin
starosta obce

Zo zasadnutia obecného zastupiteľstva

Rokovanie obecného zastupiteľstva sa konalo dňa 15. 02. 2012. Rokovanie otvoril starosta obce Ing. Juraj Uhrin. Po oboznámení prítomných poslancov a občanov s programom rokovania poslanci odsúhlasili určenie overovateľov zápisnice a schválili návrhovú komisiu. V ďalšom bode rokovania starosta obce informoval o doručení oznámenia a vzdaní sa mandátu poslanca Ondreja Krnáča vo volebnom obvode č. 4. Vyzval pána Pavla Sedliaka ako náhradníka za poslanca na akt zloženia sľubu poslanca obecného zastupiteľstva.

Poslanci ďalej vzali na vedomie: kontrolu plnenia uznesení z rokovaní obecného zastupiteľstva, rozbor hospodárenia obce Valaská za obdobie I.-XII.2011, odsúhlasili, plán kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra obce Valaská na I. polrok 2012, klubový a prevádzkový poriadok pre kluby dôchodcov, vykonávanie podnikateľskej činnosti – vedenie účtovníctva pre

žiadateľa Automotoklubu Brezno, súhlasili so zverejnením zámeru na prenájom nebytového priestoru na Školskej ulici č. 447/4. Neodporučili starostovi obce uzatvárať alebo predlžovať nájomné zmluvné vzťahy s nájomcami bytových a nebytových priestorov, voči ktorým obec eviduje pohľadávku na nájomnom.

Nasledovala diskusia, v ktorej vystúpili poslanci Mgr. Ivan Karak, Blažena Pastírová, z radov občanov: Eva Kúdelková, Jaroslav Kocúr, Marek Poliak, ktorého diskusný príspevok tvorí prílohu zápisnice z rokovania obecného zastupiteľstva. Pán Marek Poliak vo svojom príspevku osočoval starostu obce i ostatných zástupcov obce.

Pán starosta sa nestotožnil s obsahom diskusného príspevku a predčasne opustil rokovaciu miestnosť. Rokovanie ukončil zástupca starostu obce Ing. Peter Bánik.

Ing. Peter Minárik
prednosta obce

Ministerstvo životného prostredia varuje pred

Jarné obdobie je pravidelne spájané so zvýšeným výskytom požiarov spôsobených najmä vypaľovaním suchej trávy, biologického odpadu zo záhrad a iných trávnatých porastov. Vypaľovanie trávnatých porastov a takáto likvidácia odpadu z listia, trávy a konárov zo záhrad je však nezákonné. Ministerstvo životného prostredia preto apeluje na občanov a širokú verejnosť, aby sa vyhli vypaľovaniu, ktoré ničí životné prostredie a zabíja živočíchy - medzi ktorými sú mnohé chránené, ohrozuje ľudské životy a môže spôsobiť obrovské hospodárske škody. Environrezort zároveň upozorňuje, že existujú aj iné – zákonné možnosti, ako sa zbaviť suchého biologického odpadu z porastov.

Možným riešením ako predísť nezákonnému konaniu je vybudovanie obecného alebo súkromného kompostoviska (v záhrade), kde by sa biologický odpad spracoval na kompost, a potom využil ako hnojivo. Ďalšou alternatívou je zber biologického odpadu v na to určených veľkoobjemových kontajneroch, ktoré sú práve v týchto dňoch jarného upratovania umiestnené v obciach či sídliskách na vopred určených miestach. Obec takto vyzbieraný odpad musí spracovať zákonným spôsobom.

POLÍCIA UPOZORŇUJE!

V poslednom období sa v našom okrese opätovne vyskytli prípady podvodov, ktorých obeť sú hlavne starší občania. Podvodníci sa snažia vylákať od svojich obetí peniaze pod rôznymi zámienkami, pričom zneužívajú ich dôverčivosť a prirodzenú snahu pomôcť druhému človeku v núdzi.

Nedávne prípady, ktoré polícia v súčasnosti vyšetroje, spočívajú v tom, že podvodník sa telefonicky vytypovanej obeti predstaví menom niekoho z príbuzných a žiada požičať peniaze na kúpu auta alebo inej hodnotnej veci. Počas telefonátu sa snaží presvedčiť obeť o svojej falošnej totožnosti. Ak sa mu to podarí, dohodne, že po peniaze pošle kamaráta. Samozrejme, že údajným kamarátom je samotný podvodník alebo jeho komplic.

Ďalší spôsob podvodu spočíva v osobnom kontakte s vytypovanou osobou, ktorú sa snaží podvodník presvedčiť, že jeho priateľ čaká v nemocnici po nehode na operáciu, na ktorú potrebuje ihneď požičať peniaze. Podvodník je ochotný ponúknuť zdanlivo cennú vec ako zálohu a sľubuje skoré vrátenie peňazí, ktoré však poškodený už neuvidí.

Podvodníci majú široký a dôsledne prepracovaný repertoár ako sa klamstvom dostať k cudzím peniazom. Seniori, ktorí nemajú s takýmto konaním skúsenosti a sú viacej

dôverčiví, sa preto stávajú pre podvodníkov cieľovou skupinou. Tu je niekoľko rád, ako sa nestať obeťou podvodu:

- *nedôverujte neznámym ľuďom a nikoho cudzieho nevpušťajte do svojho bytu, neotvárajte dvere svojho bytu, pokiaľ neviete, kto je za nimi,*
- *neposkytujte informácie o sebe neznámym osobám, pozor na telefonáty, v ktorých vám kladú otázky na váš vek, s kým bývate, pýtajú sa na majetkové pomery, vaše i príbuzných, vaše úspory a pod.,*
- *keď u vás zvoní opravár, pracovník úradu alebo iných služieb (odpočet plynu, elektriny a pod.), zavolajte na úrad alebo inštitúciu, na ktorú sa pracovník odvoláva;*
- *žiadna inštitúcia nevypláca prípadné preplatky v hotovosti, ale výhradne bezhotovostne a prostredníctvom poštovej peňažnej poukážky na meno klienta,*
- *pozor na podomových predajcov a poskytovateľov „výhodných“ ponúk všetkého druhu - takmer vždy sa jedná o podvod.*

Polícia žiada, aby výskyt akýchkoľvek podozrivých osôb, prípadne pokusov o uvedené podvody, občania oznámili na tísňovú telefónnu linku polície -158- alebo na najbližší útvar polície.

Nie je nám ľahostajné, v akom prostredí

žijeme

Ak nechcete mať prach z ulice v dome a nedýchať ho, pozametajte si po zime ulicu sami. Takto to asi zoberali niektorí naši občania na Partizánskej ulici.

Je tu jar, robí sa všade poriadok - to berieme, ale čo vlastne robia pracovníci, ktorí majú robiť uvedené práce? Tak a na to Vám môžeme dať odpoveď. Málo je tých, čo si odrobia hodiny poctivo, a tých sa nechcem dotknúť. Ale viac ako polovica z nich sa zamestnáva inými aktivitami. Buď postávajú, alebo vôbec do práce nechodia. Určite sa pýtame zodpovedných, kde sú títo ľudia a prečo sú evidovaní ako pracujúci?

Je rozdiel medzi zadelovaním prác v materskej časti obce, kde ľudia pracujú a v „novej“ Valaskej, kde sa dá všetko zabezpečiť.

Ešte raz by som sa chcela poďakovať tým občanom, ktorým nie je ľahostajné, v akom prostredí žijú a upratali si sami nielen v záhradách, ale aj v okolí svojich príbytkov.

PREDSTAVUJEME VÁM POSLANCOV OBEČNÉHO ZASTUPITEĽSTVA

Aurel Starke

Poslanec v druhom volebnom okrsku

Počet hlasov: 224 hlasov

Narodený: 25.06.1965

Stav: ženatý, manželka Zlatica pracuje ako odborná referentka PAM na OÚ Valaská

Deti: Michaela 16 rokov, Monika 12 rokov

Vzdelanie a zamestnanie: úplné stredoškolské, dispečer dopravnej služby

Určite áno, či už pri malých, či väčších rekonštrukciách bytových priestorov, rodinných domov, garáží, altánkov, oplotenia a podobne. Je potrebné vyplniť tlačivo- Ohlásenie drobnej stavby, ktoré sa odovzdá, prípadne zašle obecnému úradu. K ohláseniu sa prikladá jednoduchý situačný náčrt. Obecný úrad sa vyjadří do 30dní a zašle rozhodnutie.

V pláne máme zrealizovať priestory pošty na materskú školu. Máš predstavu, aké miestnosti je potrebné vybudovať? Kedy sa začne s prácami? Koľko bude táto prestavba stáť?

Prerobiť priestory pošty na účely materskej škôlky nebude jednoduché. V súčasnej dobe čakáme na projektovú dokumentáciu pre nové priestory pošty (bývalá posilovňa na námestí) od generálneho riaditeľstva pôšt a telekomunikácií. Ako náhle sa pošta presťahuje do nových priestorov, začnú sa práce na novej škôlke.

Ako hodnotíš doterajšie stavebné práce v bývalej Palme?

Veľmi pozitívne. Prvou lastovičkou bola fašiangová zábava,

aj keď len v provizóriu. Vysoká účasť dobre zabávajúcich sa ľudí do skorých ranných hodín, hovorí samo za seba. Samozrejme rekonštrukčné práce pokračujú aj vo vestibule kina, kde sa upravujú priestory šatní, bufetu a priestor pre hudbu. Najnáročnejšou etapou sú sociálne zariadenia, kde je prelomená kanalizácia, preto budme trpezliví a nechajme pracovať odborníkov.

V našej obci je málo parkovacích miest. Zaoberáte sa v stavebnej komisii aj týmto problémom?

Najschodnejšou cestou ako prísť k novým parkovacím miestam je podať si žiadosť o parkovacie miesto pred obytným domom na obecný úrad Valaská, do ktorej si sami (v rámci spoločenstva bytového domu) vymyslíte, zakreslíte situáciu. K žiadosti sa prikladá vyjadrenie – súhlas vlastníkov v obytnom dome s vybudovaním parkovacích miest. Stavebná komisia po vzhľadnutí odporučí, neodporučí, prípadne za akých podmienok, by sa parkovisko dalo vybudovať.

Ďakujem za rozhovor

Si poslancom v druhom volebnom okrsku a súčasne aj členom stavebnej komisie. Prosím ťa, povedz našim čitateľom, prečo sa doteraz neoprávili chodníky na Hronskej ulici?

Na Hronskej ulici sa opravy chodníka nerealizovali od čias plynofikácie obce Valaská, pretože v tom čase nadriadené orgány bývalého štátneho podniku Vodárne a kanalizácie navrhli, aby sa súčasná čistička odpadových vôd Valaská – sídlisko prerobila na prečerpávaciu stanicu splaškových vôd. Trasa tlakovej kanalizácie mala viesť práve po Hronskej ulici smerom do starej časti obce za ulicou až do ČOV Brezno, ktorá nebola využitá na plnú kapacitu. V tomto projekte figurovala aj obec Podbrezová, sídlisko Štiavnička. V súčasnej dobe vedenie Vodá-

renskej spoločnosti upustilo od tejto varianty a obec môže robiť prípravu na rekonštrukciu cesty, chodníkov, prípadne nových parkovacích miest na Hronskej ulici.

Dobrou správou (a nielen pre športovcov) je, že budeme mať v obci ľadové ihrisko. Prípravné práce sa začali už v minulom roku a tento rok sa bude vo výstavbe pokračovať...

Áno, aj tento rok budú pokračovať práce na novom ľadovom ihrisku. Toto ihrisko sa bude môcť využívať aj v letných mesiacoch, samozrejme bez ľadovej plochy a to s asfaltovým povrchom. Ohradené bude mantinelmi s ochrannými sieťami a nebude chýbať ani osvetlenie.

Je potrebné ohlásiť drobnú stavbu na obecnom úrade?

Ľubomír Štubňa

Poslanec v druhom volebnom okrsku

Počet hlasov: 222

Narodený: 05.10.1966

Stav: ženatý

Deti: 2

Vzdelanie: stredné

Zamestnanie: podnikateľ

roku?

Dobre, pomiňali sme všetko, čo sme mali, ale či to nemohlo byť aj prospešnejšie, to je otázne. Ja ako podnikateľ mám na to iný pohľad. Obec je 100% vlastníkom Valbytu. Všetok majetok, ktorý spoločnosť Valbyt vlastní, je obecný. Obec má aj drobné prevádzkarne, ktoré sú priamo podriadené obecnému úradu. Jedni majú autá a stroje aj druhí - de fakto platíme jedných aj druhých, a pritom ich činnosť nie je veľmi rozdielna. Určite sú možnosti, kde sa dá ušetriť, len musí byť chuť kompetentných tieto veci vyriešiť. To je len jeden príklad.

Čo bolo z finančného hľadiska najväčšou záťažou?

Najväčšou záťažou je udržať chod obce. Všetko už má svoj vek: osvetlenie, kanalizácia, komunikácie, budovy - stále treba niečo opravovať, riešiť havarijnú situáciu, a pod.

Ako často sa robí v obci audit?

Audit sa robí raz za rok.

Áké sú výsledky auditu za rok 2010?

Výsledky auditu sú vo Valaske každý rok dobré, ale tento audit nie je o hospodárení, ale o tom, či boli faktúry dobre zaevidované, načas zaplatené a spĺňajú všetky náležitosti z účtovného hľadiska.

Do budúcich volieb je ešte veľa času. Napriek tomu otázka „na telo“. Plánuješ v komunálnych voľbách kandidovať za starostu obce?

Na túto otázku odpoviem asi taktó: „Pred voľbami som mal víziu aj chuť na nejaké zmeny, ale otočilo sa to proti mne a klamal by som, keby som povedal, že ma to nesklamalo. Takže odpoveď je uvidíme.“

Ďakujem za rozhovor.

Rozhovor pripravila D. Králiková

V komunálnych voľbách si kandidoval za starostu obce. Starostom sa napokon stal Ing. Juraj Uhrin a ty si poslancom v druhom volebnom okrsku a súčasne aj predseda finančnej komisie. Aká je spolupráca so starostom obce?

Ako predseda finančnej komisie a poslanec by som upozornil, že stretávať sa raz alebo dvakrát za mesiac je málo. Valaská je veľká obec a je mi nepríjemné, keď sa ma spýta občan, čo sa niekde robí a ja mu neviem odpovedať. Všet-

ko to je o komunikácii a informovanosti.

Čo je pre teba prioritou urobiť v obci?

Prioritou č.1 je materská škola, ktorá kapacitne nestačí na počet detí v obci. Novú ideme vybudovať v priestoroch pošty. Bude to dosť veľká investičná akcia, ale investujeme do našej budúcnosti, do našich detí.

Ako sme hospodárili s finančnými prostriedkami v minulom

Stanovisko poslancov

Na verejnom zasadnutí zastupiteľstva 15.februára 2012 v diskusnom príspevku pán Marek Poliak predložil rozsiahly zoznam otázok určený starostovi, zástupcovi starostu, hlavnému kontrolórovi a poslancom. V otázkach sú vyjadrené pochybnosti o transparentnosti a hospodárnosti, najmä pri uzatváraní zmlúv, objednávok a výberových konaniach.

Poslancom bolo adresovaných štrnásť otázok:

1. Je podľa vás všetko v poriadku, ste o všetkom informovaní, všetky zmluvy, objednávky a prípadné výberové konania prebehli v zmysle legislatívy?

Na zasadnutiach, ktoré sa uskutočnili k týmto otázkam sa objasnili niektoré skutočnosti. Poslancom chýbajú pri pripravovaní niektorých investičných akcií a pripravovaných zmluvách vopred podané potrebné informácie. Nemôžu si tak vytvoriť vlastné názory, ktoré by prediskutovali na stretnutiach poslancov. Doposiaľ sa žiadneho výberového konania poslanci nezúčastnili. Viacerí poslanci za vážny nedostatok považujú znefunkčnené fungovanie stavebnej komisie, pretože pracovníčka OcÚ, ktorej tento referát patrí je dlhodobo práceneschopná. Stavebná komisia a následne spolu s finančnou komisiou by mali byť garantom hospodárnosti v týchto konaniach. Obecné zastupiteľstvo je síce priebežne informované o všetkých investičných akciách, ale poslanci by potrebovali aj odborné stanovisko zmienených komisií a možnosť posúdiť vypracované projekty a zmluvy o dielo.

2. Podľa vás boli porušené zásady hospodárenia s obecným majetkom?

Výkon kontroly podlieha hlavnému kontrolórovi obce a účtovníctvo je každoročne zo zákona overované auditom prostredníctvom odborne spôsobilej osoby. Hlavný kontrolór poslancov na žiadne porušenia neupozornil. Ide ale o audit účtovný, (ako sú zaúčtované položky) a nie o audit, ktorý má zistiť, či sa neporušujú zásady hospodárenia.

3. Ako je to podľa vás s pitím alkoholu na obecnom úrade v pracovnej dobe?

Na OcÚ sa doteraz nerobila kontrola na požívanie alkoholu a preto nie je možné sa k tejto otázke vyjadriť. Poslanci nie sú oprávnení, takúto kontrolu vykonať. Na základe tohto podozrenia budú od 1. apríla 2012 vykonávané náhodné kontroly na alkohol odborne spôsobilou osobou u všetkých zamestnancov obce i v spoločnosti Valbyt s.r.o.

4. Je podľa vás výhodná a opodstatnená zmluva a spolupráca s firmou Black Patrol, nadväzujúce výdavky a faktúry od

firmy Kreka? Bola schválená obecným zastupiteľstvom pred podpisom?

Zmluva s bezpečnostnou firmou Black Patrol bola podpísaná 21.4.2011. Firma Kreka namontovala zabezpečovacie systémy v zariadeniach spravovaných obcou. Zmluva s firmou bola podpísaná 25.5.2011. Poslanci s týmito zmluvami boli len oboznámení 25.5.2011.

5. Čo vám hovorí firma Datalan a čo robí pre obec, aká hodnota bola ňou fakturovaná v roku 2011, bola vybraná cez výberové konanie a schválená obecným zastupiteľstvom?

Firma Datalan zabezpečuje pre obec nový informačný systém, ktorý korešponduje s najnovšími právnymi predpismi o účtovníctve, o rozpočtových pravidlách, o miestnych daniach a pod. Bola vybraná v zmysle zákona o verejnom obstarávaní 9.6.2011. Poslanci boli s týmto zámerom len oboznámení 16.5.2011. Firma bola vybraná starostom OcÚ.

6. Je podľa vás všetko v poriadku medzi obcou a Valbytom s.r.o, faktúry, zmluvy, objednávky?

Vzťahy Valbytu s.r.o s obcou fungujú na základe komisionárskej zmluvy. Zadávanie zákaziek prebieha v zmysle smernice EÚ metódou „in house“. Viacerí poslanci sa dožadovali vyriešenia vzťahu Valbytu s.r.o. a prevádzkarní.

7. Je podľa vás správne, že obec všetky autá, ktoré nakúpila, preniesla do správy Valbytu s.r.o a následne Valbyt s.r.o. fakturuje všetky práce pre obec späťne obci za normálnu trhovú cenu aj s poriadne navýšenou prácou zamestnancov Valbytu s.r.o.?

Boli sme informovaní, že dopravné prostriedky nakúpila spoločnosť Valbyt s.r.o. v minulých volebných obdobiach, lebo si odrátala DPH a sú aj v jej správe. Ceny za vykonané práce si účtuje v zmysle vnútorných predpisov. Pre obec sú ceny zvýhodnené oproti cudzím odberateľom. Vlastníctvom strojov sa súčasne zvyšuje hodnota majetku obce, pretože obec je 100% vlastníkom Valbytu.

8. Ako podľa vás fungujú tzv. prevádzkarne? Prečo nie sú spojené a nepatria pod Valbyt s.r.o.?

Poslanci sa dožadujú, aby sa vykonala analýza efektívnosti fungovania prevádzkarní pod správou obce, alebo či by bolo efektívnejšie, aby boli pod správou Valbytu s.r.o.

9. Čo vám hovorí firma KL - Lučiano, čo dodáva obci a v akej hodnote? Bola vybraná cez výberové konanie?

Firma KL -Lučiano zabezpečila vyčistenie kanalizácie v materskej časti obce na Ceste osloboditeľov. Firma bola vybraná v skrátenom režime, čo umožňuje zákon č.442/2002.Z.z. v havarijných situáciách. Celkovo sa ručne vyčistilo 3557 m potrubia a 108 šácht. Cena bola dosť vysoká a po započítaní odvozu a likvidácie odpadu dosiahla čiastku 43 000 €.

10. Stavba klziska a ihriska. Bolo výberové konanie? Do akej výšky bola schválená hodnota obecným zastupiteľstvom? Je správne, že len prípravné práce na klzisko stáli cca 9 500€. Boli realizované firmou Renovia, znovu bez výberového konania. Prečo neboli realizované našim bohatým vozovým parkom za oveľa nižšiu cenu?

Dodávateľ prác firma Renovia bola vybraná v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní. Valbyt nevykonal práce z toho dôvodu, že nemá technické zariadenia, ktoré si tieto práce vyžadujú. Ide najmä o požiadavky na zameranie vodorovnosti plochy laserovou technikou, stroje na zhutnenie plochy a podobne. Stavebná komisia a ani poslanci neboli o týchto prácach vopred informovaní.

11. Čo dodáva obci firma LP-plast? Aká je hodnota prác? Bola vybraná cez výberové konanie?

Dodávateľ prác bol vybraný v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní a zabezpečoval výmenu okien a dverí na obecných budovách. Hodnoty prác sú uverejnené na webovom sídle obce. Poslanci boli len oboznámení.

12. Disponuje starosta a obecný úrad tzv. čiernymi peniazmi?

Ako sme boli informovaní starostom obce na poslednom stretnutí, obec disponuje určitými prostriedkami, ktoré nevie zaúčtovať, keďže neboli rozpočtované. Finančná komisia sa týmto bude zaoberať na najbližšom stretnutí.

13. Plynie starostovi obce nejaký osobný profit z určitých zmlúv a faktúr?

Provízia, čiže odmena za uzavretie obchodu je v ekonomických vzťahoch obvyklá a legálna. V prípadoch verejných a politických činiteľov to však možno považovať za korupciu. K uvedenej otázke sa nevieme vyjadriť.

14. Čo viete o prácach vykonaných v biatlonovom areáli v Osrblí pracovníkmi na-

šej obce a Valbytu s.r.o. a poskytnutými mechanizmami a autami?

Naša obec na požiadanie prezídia SZB sa podieľala na príprave ME v biatlone a preto poskytla dopravné prostriedky, ktoré sme ako obec a aj Valbyt s.r.o. vyfakturovali. Poslanci

boli o prácach v Osrblí informovaní. Ich rozsah, ktorý bol fakturovaný obci je zverejnený na webovom sídle obce. Ostatné práce fakturovala spoločnosť Valbyt s.r.o. priamo Klubu biatlonu. Všetky práce boli vykonané na základe zmluvy so Slovenským zväzom

biatlonu. O obsahu tejto zmluvy sme neboli informovaní.

Ing. Peter Bánik, PhDr. Zuzana Kúdelková, Blažena Pastírová, Mgr. Ivan Karak, Anna Dobříková, Lubomír Štubňa, Janka Čiefová, Pavol Švantner

Poslanci Martin Krupa a Aurel Starke majú určité výhrady k uvedeným stanoviskám poslancov a s názormi hore podpísaných poslancov sa nestotožňujú.

Vyjadrenia poslanca pána Martina Krupu

1. Každá komisia je len poradný orgán starostu obce. Nemôže zasahovať do právomoci starostu, dané zákonom štátu.

2. Kontrola podlieha hlavnému kontrolórovi obce. Účtovníctvo je každoročne zo zákona overované a kontrolované auditom a tieto dve nezávislé kontroly musia byť totožné so skutočnosťou.

3. Poslanci, ktorí nepravidelne navštevujú OcÚ to nevedia posúdiť, pretože postavená otázka je zavádzajúca a vytvára priestor na osobnú úvahu áno alebo nie, záleží od poslanca.

4. Vynechať slovo „len“ pretože buď som oboznámený, alebo nie som oboznámený.

5. Firma Datalan zabezpečovala aj zabezpečuje informačný systém, ktorý sa osvedčil ako spoľahlivý, preto ju starosta odporučil.

6. Niektorí poslanci podali návrh na vyriešenie tohto vzťahu Valbyt s.r.o. a prevádzkarne.

9. Stotožňujem sa so stanoviskom poslanca Aurela Starke v bode 9.

10. Stavebná komisia bola informovaná. Ak neboli všetci tak, len z dôvodu chýbajúceho referenta, a to z dôvodu dlhodobej práceneschopnosti.

11. Poslanci boli oboznámení.

12. Terajšia odpoveď dáva priestor na zbytočné špekulácie. Keď mi ako poslanci vieme, že sa jedná o pár eur, ktoré sú vybrané za osvetlenie multifunkčného ihriska a následne sú vrátené do drobných opráv tohto zariadenia, tak v bode 12 by som uviedol jednoznačne, že obec s čiernymi peniazmi nedisponuje.

13. Úplne ho vypustiť, pretože ani jeden poslanec sa k tomuto bodu vyjadriť nevie, alebo ak áno, tak nech menovite napíše aj svoj dôvod.

Stanovisko poslanca pána Aurela Starke

1. Nesúhlasím, komisie sú len poradným orgánom starostu obce. Nemôžu si vynucovať vlastné názory. Poslanci nie sú oprávnení zúčastňovať sa výberového konania.

5. Po zhode všetkých zamestnancov OcÚ a po konzultáciách s inými obecnými úradmi bola vybraná firma Datalan.

9. Cena bola adekvátna, vykonaným prácam. Kanalizácia v starej časti obce bola vybudovaná niekedy v 80. rokoch. Nepamätám si, že sa niekedy kanalizácia čistila, tak dôkladne a v takom rozsahu, ako teraz. Vek kanalizácie je 32 rokov.

$43\ 000 : 32 = 1343,- \text{ €}$ cena údržby za jeden rok. $1343,- \text{ €} : 3557 \text{ m} = 0,38 \text{ €} / \text{ m}$.

Ročná údržba na 1 meter kanalizácie predstavuje 0,38 centov.

10. Nesúhlasím, stavebná komisia a poslanci boli o týchto prácach informovaní 9. novembra 2011 starostom obce Valaská a fotodokumentácia bola urobená 23. novembra 2011.

13. Nesúhlasím, odpoveď nesúvisí s otázkou. Všeobecne sa vyjadrovať o verejných a politických činiteľoch v spoločnosti, porovnávať súkromný sektor s verejným sektorom – nie je odpoveďou na osobný profit starostu obce.

Poslanec Pavel Sedliak

Na poslanecký post som nastúpil a sľub poslanca zložil 15. februára 2012.

Preto sa z pochopiteľných dôvodov k daným stanoviskám nemôžem vyjadrovať.

Ďakujeme

Žiaci Špeciálnej základnej školy internátnej pravidelne navštevujú obecnú knižnicu A.A. Baníka vo Valaskej.

V mesiaci marci je to omnoho častejšie, ako inokedy. Milé pracovníčky nás vždy vítajú s láskou a ochotou vyhovieť našim požiadavkám.

Tak tomu bolo aj v piatok 23. marca 2012. Uvítala nás milá pani pracovníčka, z ktorej žiarila radosť a ochota. Všade pekne, čisto. Knihy vzorne poukladané na poličkách. Hneď sme sa usadili a započúvali do informácií o práci s knihami a prezreli sme si knihy, ktoré sú pre knižnicu vzácne.

Bolo to milé podujatie. Ďakujeme za všetko a tešíme sa na ďalšie stretnutia.

A. J. a žiaci 2.B triedy, foto: Petra Kašová

67. výročie oslobodenia obce Valaská

Prechodom frontu 6. marca 1945 nastalo pre občanov Valaskej a postupne pre celú republiku a Európu obdobie mieru. Presvedčujeme sa o tom, keď čítame na pamätníku mená vojakov, ale aj civilistov, ktorí položili svoje životy za nás všetkých a v krutých podmienkach vojny bojovali za víťazstvo a navrátenie mieru.

Obec Valaská ZO-SZPB a predstavitelia obce zorganizovali 8. marca 2012 pietny akt už len s hŕstkou priamych účastníkov a pamätníkov vojny. Za zvukov dychovej hudby a spevokolu, položením kytíc k pamätníku v starej Valaskej a v cintoríne. Preto si vážme čas mieru, spomienky a myšlienky tých, ktorí doby hrôzy zažili a vedeli by o tom ešte mnoho povedať a spomenúť.

Prejavujeme im úctu a pietu. Padlí si to zaslúžia.

Lýdia Krupová, foto: Petra Kašová

Zneuctenie pamätníka v materskej časti obce

Dňa 8. marca sme si pripomenuli tých, ktorí zanechali vo vojne ten najcennejší poklad, ktorý vlastnili - svoj život, aby uchránili to, čo milovali. Za účasti dychovky a spevokolu vzdali hold týmto hrdinom položením kytíc k pomníku pri cintoríne a materskej časti obce. Týmto činom si dvakrát do roka pripomíname, aké dôležité sú vzťahy nielen medzi krajinami, ale aj medzi ľuďmi samotnými.

Nevedomosť a nehorázne hrubé správanie žiakov Základnej školy vo Valaskej zneuctili toto miesto, rozbili kahance, zničili vázu, v ktorej boli uložené kvety a naštrbili srdcia ľuďom, ktorí si činy týchto hrdinov nesmierne vážia.

Otázka znie: „Prečo si naši potomkovia nevážia minulosť, úctu k bojovníkom, ktorí padli pri obrane našej obce?“

Naši pamätníci sa dovolávajú spravodlivosti a potrebanie už známych vinníkov.

text a foto: Petra Kašová

... V noci z 5. na 6. marca sa nemecké jednotky stiahli zo všetkých obranných pozícií, a keď prešli mostom cez Hron, vyhodili do povetria most, podobne ako na Chvatimechu a Štiavnické. 6. marca 1945 rumunské vojská oslo-

V monografii našej obce sa píše ...

bodili Valaskú a Hronec. Nenahraditeľné boli ale straty na ľudských životoch. Ich pamiatku si uctila verejnosť v máji 1945 smútočnou trýznou a odhalením pamätnej tabule. Na večnú pamiatku obetiam stojí pri budove bývalého MNV (v starej Valaskej) pomník padlým v I. a II. svetovej vojne.

Výstavba a odhalenie pamätníka padlým v I. a II. sv. vojne v roku 1959

Deň zápasu za ľudské práva

Medzi pamätnými dňami Slovenskej republiky je 25. marec označený ako Deň zápasu za ľudské práva. V tento deň si ľudia pripomínajú konanie tzv. Sviečkovej manifestácie v roku 1988, keď sa na bratislavskom Hviezdoslavovom námestí zišlo zo 10.000 občanov, aby so sviečkami v rukách demonštrovali proti nedodržiavaniu ľudských a najmä náboženských práv, predovšetkým slobodnej voľby svojho svetonázoru, vtedajším vládnym režimom.

Bratislavská sviečková manifestácia z 25. marca 1988 vstúpila do dejín ako jeden z najvýznamnejších verejných prejavov odporu voči komunistickému režimu v bývalom Československu. Zhromaždenie bolo predzvestou nežnej revolúcie zo 17. novembra 1989, ktorá viedla k pádu štyridsaťročnej totality a nástupu demokracie. Demonštrácia bola najväčším verejným vystúpením proti komunistickej diktatúre v Československu

od roku 1968.

Akcia sa uskutočnila napriek rozsiahlym protipopatreniam vtedajších stranických a štátnych orgánov, aj napriek výzvam zo strany vtedajšej cirkevnej organizácie Pacem in terris, ktorá spolupracovala s komunistami.

Polícia použila vodné delá i slzotvorný plyn, psov, obušky a fyzické násilie. Príslušníci bezpečnostných síl bili a zatýkali aj nezainteresovaných občanov, ktorí sa náhodne dostali do ich dosahu.

Zásah proti manifestácii nebol zameraný na stabilizáciu a ochranu verejného poriadku, ale na prezentovanie moci komunistického režimu. Jeho cieľom bolo zastrešiť opozičné sily, nesúhlasiace s praktikami nedemokratického spoločenského systému.

Aj napriek tomu všetkému dokázali Slováci, že sme silný národ s pevnou vôľou.

Zdroj: Kulpín

P. K.

Rozlúčka so zimou

Morena - cifrena

Ľudová múdrosť našich predkov je v súčasnosti na ústupe. Aký vzťah k ľudovým zvykom a tradíciám budú mať naše deti, závisí nielen od rodiny a prostredia, kde žijú, ale vo veľkej miere to môžeme ovplyvniť aj my pedagógovia. Pri práci s deťmi sa snažíme v priebehu celého roka ich oboznamovať s tradíciami a zvykoslovím regiónu, v ktorom žijú.

Jeden zo zvykov a tradícií jarného obdobia je vynášanie Moreny. Vynášanie Moreny symbolizuje vyhánanie zimy a mala by sa vynášať dva týždne pred Veľkou nocou, v nedeľu, táto nedeľa sa volá Smrtná nedeľa.

V nedeľu 25. marca sme túto veľkú slávu s vynášaním Moreny pripravili aj v našej materskej škole. Deti prišli pred materskú školu spolu s rodičmi. Pretože nám prišlo počasie, účasť bola hojná. Morenu sme si pripravili už pár dní skôr z drevených palíc a slamy. Deti ju len obliekli a dozdobili, aby bola pekná. Keď bola Morena hotová, deti jej zarecitovali za sprievodu harmoniky, na ktorej hrala pani učiteľka zo ZUŠ Pastorková, aj jej zaspievali a zatancovali. Deti ju potom v sprievode niesli cez dedinu a pritom si opäť spievali. Nakoniec s Morenou prišli k potoku, kde jej ešte poslednýkrát zarecitovali, zaspievali a zatancovali, potom ju

podpálili a hodili do vody, aby už skončila vláda zimy, a aby už prišla jar s teplými lúčmi slniečka. Pritom všetky deti volali:

„Rozlúčme sa s Morenou, parádnicou, cifrenou!“

Dúfame, že sme všetkým zúčastneným spríjemnili nedeľu a zanechali v nich príjemné emócie a čaro, ktoré v minulosti vytvárali naši predkovia.

text a foto: Stanislava Kaliská

Boli ste úžasní

My starší sa pamätáme, že na "smrtnú" nedeľu pred Veľkou nocou, sme vynášali Morenu do Hrona. Aj po minulé roky deti z MŠ so svojimi učiteľkami vyniesli Morenu, ale v pracovných dňoch. Mnohí rodičia, starí rodičia a ostatní obyvatelia sa 25.3. potešili, že sa táto udalosť robí uskutocňuje v nedeľu, lebo keď pracujú, nevideli a nezažili to, čo vo voľných dňoch.

Veľká vďaka patrí učiteľkám našej MŠ, ktoré nacvičili program a nehládali na svoje pohodlie a doslova obetovali svoj voľný čas, aby celej dedine pripomenuli staré tradície. Vážené pani učiteľky, oceňujeme aspoň takto Vašu prácu a ďakujeme, že dávate našim škôlkárom trochu zo svojich srdiečok.

B.P.

Rozlúčka so zimou sa uskutočnila aj na Piesku, a zapálená Morena skončila v Bystrianke.

foto: D. Králiková

Deň vyhradený učiteľom

Na tomto svete sú osoby, ktorým bude skoro každý z nás celý život vďačný. Učiteľ, profesor, či pedagóg – tieto pomenovania pre túto dotyčnú osobu pozná veľký i malý človečik. Spomienky na pani učiteľku, či pána učiteľa, ktorí nám dali možnosť získať vzdelanie, od samého začiatku v nás vyvolávajú hrejivý pocit pri srdci.

Snažili sa nás viesť láskavým hlasom a jemným prístupom aj napriek tomu, že s nami, niekedy neposlušnými žiakmi, nebolo to vždy jednoduché. Venovali nám svoj drahocenný čas, zdieľali úspechy i neúspechy, prežívali radosť i smútok. Vďaka ich podpore sa dnes úspešne prebívame životom.

Ich významným dňom deň je 28. marec, kedy sa narodil jeden z najvýznamnejších pedagógov, Ján Amos Komenský, ktorý mal slovenské korene. Bol českým pedagógom, jazykovedcom, prírodovedcom, humanistom, filozofom a politikom. Ako jeden z mála ľudí hlásal, že právo na vzdelanie nemá len bohatý, ale aj chudobný, múdry i hlúpy a nevyhnutná je i pravidelná školská dochádzka.

Dnešní žiaci by sa mali aspoň trochu zamyslieť, či chcú až tak veľmi hnevať svojich mentorov, ktorí občas dokážu prižmúriť jedno oko nad ich nedostatočnými vedomosťami a vyhovieť im lepšou známkou. Dokonca si ceníť fakt, že v dnešných časoch má právo na vzdelanie každý z nás.

P.K.

Zápis do 1. ročníka

Dňa 9.2. 2012 sa brána našej základnej školy otvorila všetkým predškólakom. Po milom privítaní pani učiteľkami a tiež svojimi staršími spolužiakmi ukázali, čo sa naučili v materskej škole. Po zvládnutí svojej prvej veľkej skúšky v živote boli pasovaní za prvákov.

foto: M. Senčková

Mesiac marec má viacero prívlastkov a pomenovaním – Marec, poberaj sa starec; Marec, mesiac knihy a v marci majú svoj sviatok aj učiteľia. Keďže aj ja som bola učiteľka rada sa podelím s vami a zaspomínam na moje učiteľské začiatky.

Každé dva mesiace sa mi dostane do rúk nové číslo Valaštianskeho hlásnika. Aj napriek tomu, že už dlhé roky bývam v Krakovanoch, rozhodla som sa priblížiť vám ťažký život začínajúcej učiteľky.

Moja matka bola Hrončianka. Keď sa vydala, moji rodičia sa presťahovali do Hornej Štubne v okrese Martin. Rodinný dom otca zhorel do tla, a tak sme sa vrátili do rodného Hronca. Tu som chodila do základnej školy. Do meštianskej školy som denne dochádzala 14 km peši v zime na lyžiach. Učiteľskú akadémiu som absolvovala v Banskej Bystrici, opäť denne 8 km pešo a 22 km vlakom. Všetko som prekonala, čas i nečas.

Boli sme v horách tvrdo vychovaní. Rodičia nás vychovávali v skromnosti, úcte k ľuďom, na všetko sme si museli zaraobiť. Chodili sme pracovať v čase voľna do hôr na horskú železničku. O ľahšom živote sme len čítali, alebo počuli. A tak tri spolužiačky, Hrončianky, rozhodli sme sa skúsiť život na rovine. Moja prvá

Ťažké začiatky učiteľa

miestenka znela Krakovany.

Hľadala som ich dlho na mape a Hrončan, školský inšpektor, v Piešťanoch nám popísal cestu a my sme sa šťastne dostali do Piešťan. Samozrejme, kufor, husle, periny sme si museli vziať so sebou. V Piešťanoch nám ukázali smer do pôsobiska. Choďte a nerobte mi hanbu. Krakovany, Trebatice, Horná streda. To boli naše prvé učiteľské miesta. Uvedomili sme si motto Ľudovíta Štúra: „My rozhodli sme sa do služieb ducha, a preto musíme prejsť aj cestu života trnistú.“

Po mojom príchode do Krakovian som si obľúbila miestnu ľudovú kultúru. Miestni občania boli nielen výborní roľníci, ale mali aj zmysel pre ľudovú tvorbu – krásne vyšívali, plietli čipky, šili prekrásne vyšívane kroje.

Na dedinskom človeku som obdivovala jeho lásku k matke zemi živiteľke. Keď ráno gazda vstal, vyšiel na dvor prežehnal sa, kľakol si, pobožkal matku zem a prosil o dobré prežitie dňa. Prvý rok som učila dva spojené ročníky 4. a 5. ročník. Spolu som mala šesťdesiattri žiakov. Nezľakla som sa. Prezradila som sa, že som absolvovala školu pána Ladislava Chudíka – takisto Hrončana.

Nikdy nezabudnem na prvý dojem z kultúrneho domu. Sta-

rá olejová dlážka, sem-tam pobežovali malé zvieratká, dvere uzavreté visiacim zámkom, no hrôza! Poplakala som si, ale nevzdala som sa. Pod mojím vedením sa z maštale prerobila Osvetová beseda Krakovany. Ale znova sa ukázalo, že tieto priestory nie sú vyhovujúce. Keďže v kultúrnej práci som povestnú „latku“ nasadila vysoko, okres mi dal dotáciu na výstavbu nového kultúrneho domu. Bola to „Akcia Z“, čiže sa budovalo brigádnicke.

Podarilo sa to – vyrástol v tom čase veľký kultúrny dom pre celé okolie. Musím sa priznať, že ako dedinská učiteľka som prežila toho mnoho dobrého i zlého. Vydržala som tu učiť 42 rokov.

Štyridsať rokov som popri svojom zamestnaní organizovala kultúrny život v obci. Zapojila som sa do divadelného krúžku a založila folklórny súbor Oráč, neskôr Krakovanku. Krakovany sa stali strediskom folklórnych slávností, ktoré sú tu dodnes. Niekedy som dirigovala miestnu dychovku. Bola som dcérou otca muzikanta a zdedila som po ňom hudobný talent. Folklor tu zapustil hlboké korene a dnes tu pracuje jeden súbor, dve folklórne skupiny, jeden detský tanečný súbor, vďaka občanom, ktorí získali k ľudovým tradíciám

hlboký vzťah.

Až teraz sa zamýšľam nad tým, ako som to mohla všetko dokázať. Mojm príčinám sa v obci postavil kultúrny dom, škola, materská škola, obchod a mnoho ďalších objektov, veď mnohokrát som v novom obecnom úrade zastupovala starostu obce a dokonca poslankyňou v obci som bola 40 rokov nepretržite, taktiež aj kultúrnou referentkou. Musím prezradiť, že v práci mi pomáhal manžel. Nenechal ma nikdy samu. Aj deti sme dali vyštudovať a uviedli ich do života.

Žiaľ, ľahko sa vzdáva terajšia mladšia generácia svojej dedovizne. Je to až zarážajúce. Moderná doba prináša so sebou aj zmeny spôsobu života. O to viac sa usilujem aj v mojom dôchodkovom veku zachovať ľudové tradície, ktoré taktiež moderná hudba a cudzie, prázdne, obmedzené ich spôsoby vytlačujú zo života. Je to ťažká práca, ale zatiaľ sa nám darí. No dokedy?

Nezabudnite na to, že vaša rodná dedinka je zaujímavá, krásna a žije v nej pracovitý, statočný ľud, obrábajúci rodnú zem, matku živiteľku.

Môj odkaz: „Nedajte zahnúť ľudovej múdrosti, tradíciám života týchto dedín, rozvíjajte kultúru v dedine, lebo minulosť tvorí náplň súčasnosti a budúcnosti.“

Vaša Anna Horanská

VYČISTIME SI OBEC

Dňa 3. 4. 2012 sa uskutočnil druhý ročník akcie **Vyčistíme si obec**. Akciu vyhlásili žiaci Základnej školy vo Valaskej v spolupráci so starostom obce Valaská. Žiaci oslovili aj škôlkárov z Materskej škôlky vo Valaskej, žiakov Špeciálnej základnej školy vo Valaskej a ďalšie organizácie, ktoré fungujú vo Valaskej a požiadali ich o účasť.

Sme spokojní s počtom prítomných ľudí, ale stále je veľa takých, ktorí iba kritizujú a spoza záclon sa len prizierajú, čo ostatní všetko dokážu.

Čistili sme iba úseky, ktoré mohli zvládnuť deti, ich pani učiteľky, dôchodcovia. Vybierali sme naozaj veľké kopy odpadkov rôznych druhov. Väčšina úsekov, ktoré sú v katastrofálnom stave zostáva naďalej nevyčistených (strmý breh v starej Valaskej pod kravinami, čierna skládka vyrade-

podakovať pánovi B. Nemkymu, starostovi obce Hronec. Okrem toho, že pomáhal čistiť obec Hronec spolu s deťmi a ich učiteľkami, privítal ich a prichystal pre každé dieťa drobné občerstvenie – colu a keksík. Ešte by sme sa chceli poďakovať pánovi Felixovi Bachratému, majiteľovi Hostinca pod Úbočou v starej Valaskej. Poskytol deťom občerstvenie – minerálku a coca colu.

Dúfame, že s našou a s Vašou pomocou sa bude našej Valašianskej prírode o trochu ľahšie dýchať.

Všetkých chceme ubezpečiť, že sa nevzdáme a o rok vyhlásime aj tretí ročník. Už teraz sú všetci pozvaní.

Ďakujeme za Vašu pomoc
Žiaci Základnej školy vo Valaskej
a koordinátorka ekologickej výchovy Ing. Z. Slezáková

Len pozdĺž slovenských ciest je pohádzaných 10 500 metrov kubických odpadu. Koľko času potrebuje príroda na rozloženie plastovej tašky? Je to viac ako 200 rokov. Prírode trvá veľmi dlhý čas rozložiť takýto odpad.

Pozdravujem Vás lesy, hory, z tej duše pozdravujem Vás.

Pavol Országh Hviezdoslav

Nebezpečenstvo pre prírodu nie je v tom, že ju človek využíva, ale v tom, že ju využíva sebecky a bezohľadne.

Ján Topencer, st.

Modrá planéta Zem

Prišli sme ako poslední na túto Zem. Našli sme stôl prestretý, len si brať a trochu sa pri tom namáhať. Mohli sme sa tu voľne pohybovať, všetko živé rešpektovať a podporovať, vpraviť sa do múdrych zákonov, ktoré tu vládli, podporovať ich, nemeniť to, čo bolo dokonalé. Dodržiavaním pravidiel tejto veľkej domácnosti by sme boli vítanými hosťami v rodine, ktorá nás s láskou prijala.

A my sme sa korunou tvorstva nazvali. Najdokonalejšími duchovnými bytosťami, no ako také sme mali zošľachťovať túto Zem. Podporovať nádhernú harmóniu, ktorá tu od dávnych vekov panovala, dávno pred nami. Nemali sme sa považovať za neobmedzených vládcov, ktorí si osobujú bezhľavo a beztrestne zasahovať do zákonov prírody. Veď čo sme urobili s nádhernou planétou Zem? Všade kde sme vstúpili, v našich stopách drancovanie, úpadok, spúšť a smrť. Boj o moc, o vplyv, ako si kde väčší krajec uchmatnúť, nehľadiac na iných, zabúdajúc, že všetko živé chce šťastne, v spoločnom tvorení žiť. A tak padali minulé kultúry vo svojom najvyššom rozkvetu, keď morálka národov začala upadať. Len ťažko niekoľko stotočných hľadalo a hľadalo riešenia, ako túto cestu drancovania, neobmedzenej moci peňazi, hrubej sily - cestu do pekla zastaviť, prehodit smerovku k skutočným hodnotám a zmyslu života.

Veď ľudstvo má na to schopnosti a nájde na to aj silu, ak len nájst chce. Svedčí o tom aj záslužné podujatie – Vyčistíme si svoju obec, ktorej druhý ročník sa 3.apríla uskutočnil, hoci žiaci našej školy každoročne mali aj pred tým po triedach rozdelené úseky, ktoré na začiatku jari čistili od odpadkov. Teraz sa to koná vo väčšom. Pridali sa mnohí aj vďaka ObÚ vo Valaskej a v Hronci. Malí, veľkí. Mladší, starší. Človek žasne, kde sa nabralo toľko odpadkov, kto ich nanosil, kto ich zabudol, odhodil tam, kde nepatria a kde sme ich zbierali. Po celej Valaskej a okolí sú miesta, zákutia, kde akoby sa množili. Nestihli sme všetko vyzbierať. Nestačili nám vrecia, ktoré sme si zobrali. Neodhadli sme množstvo odpadkov, ktoré sme nachádzali. O rok budeme múdrejší, ale všetci spolu sme urobili veľký kus dobrej práce pre nás všetkých.

Všetkým, ktorí sa snažili, patrí úprimná vďaka. Viem, nie z mojich úst, ale z úst tých povolanejších, ktorým isto leží na srdci, ako sa nám, občanom darí a páči v našej obci a akým príkladom budeme my starší deťom, mládeži.

Tiež si uvedomujem, že naše snahy sú len kvapkou v mori, ale niekde treba začať pri ozdravovaní prostredia v ktorom žijeme. A odkiaľ začať, ak nie od seba. Správať sa zodpovednejšie k prostrediu, v ktorom žijeme, ktoré vytvárame pre tých, ktorí prídu po nás. A ako je v malom, tak je aj vo veľkom. Ako si my poradíme s týmto kúskom Zeme, kde byvame, tak si poradia aj iní v rôznych kútoch našej ešte krásnej planéty Zem, ktorá si už žiaľ, bez našej pomoci pomôcť nedokáže.

Mgr. Mária Pacerová

ných sedadiel zo železničného vozňa na Piesku, okolie autobusovej zastávky smerom do Hronca.../V týchto úsekoch sú nielen pohádzané smeti, ale sú tu aj odhodené chladničky, televízory, vrecia plné domového odpadu alebo odpadu z chát. Deti tam poslať nemôžeme, tak zostáva otázne dokedy budeme čakať, kedy obec nájde prostriedky na ich vyčistenie. Tieto odpady tam nepriniesli deti, ale nezodpovední dospelí. Vyčistiť nám to nepríde nikto cudzí, ale musíme si poradiť sami.

Veľmi pekne sa chceme **poďakovať** všetkým **dospelým**, ktorí nám prišli pomôcť, hlavne členom Jednoty dôchodcov vo Valaskej. Ďalej by sme sa chceli

**Letí, letí všetko letí
Ponad hlavy letia smeti.
Letia, letia ďaleko
Do toho mora šíreho.**

**Bum, čvach, puf!
Tu je ale ruch!
Tu je detí ako smetí!**

**Rýchlo, rýchlo tu je smet',
A tu je už ďalšia hned'.
Rýchlo zbieraj do vreca
Nech je čistá ulica.**

*Sára Zimová, VI. B
Základná škola vo Valaskej*

Deti z MŠ vo Valaskej ukončili obdobie Fašiangov tak, ako sa patrí, a to pravým fašiangovým karnevalom, ktorý sa uskutočnil 16. februára v telocvični OŠI vo Valaskej. Poďakovanie patrí pánovi riaditeľovi Hlaváčovi, ktorý nám každoročne ochotne poskytne priestory telocvične. Poďakovanie patrí aj pani Gombaszögiovej, ktorá s nami trávi karnevalový čas.

Deti si za pomoci rodičov pripravili zaujímavé masky a predviedli ich v plnej kráse. Princezné, lienky, motýle, piráti, či iné rozprávkové postavičky zaplnili telocvičňu školy. Ale ani pani učiteľky neostali svojim divákom nič dlžné a predviedli žartovné scény v prezlečení za pekárkami a poriadne naplnené vrecia múky. Vo

vreciach boli ukryté pani učiteľky a deti hádali prostredníctvom rýmovačiek, v ktorom vreci je ukrytá práve tá ich pani učiteľka.

Potom si spoločne zaspievali veselé karnevalové pesničky a zahrali sa pohybové hry. Nechýbala dobrá hudba, veselá nálada, ale aj tombola a súťaž pre deti a rodičov. Po tanci na nás čakalo ob-

čerstvenie, teplý čajík a pampúšky, ktoré pripravili tety kuchárky zo ZŠ. Všetky masky boli krásne, a preto boli odmenené pištalkami a sladkými lízankami. Poďakovanie patrí všetkým, ktorí sa podieľali na realizácii karnevalu, ale aj všetkým zúčastneným.

Alena Vaisová

Zápis detí do materskej školy

V čase od 15.februára – 15.marca 2012 sa uskutočnil zápis detí do materskej školy na školský rok 2012/13. Záujem rodičov o našu materskú školu je stále veľký, čo nás samozrejme teší. Spolu bolo vydaných 41 žiadostí o prijatie do materskej školy, takže po zápise bude stav prihlásených detí 102. Je to skutočne veľa, pretože priestory našej materskej školy zodpovedajú polovici prijatých detí. Pevne dúfame, že sa nám podarí v spolupráci s obecným úradom zabezpečiť prestavbu priestorov pošty, aby sme našim deťom ponúkli také priestory, aké si zaslúžia.

Podmienky prijímania detí do materskej školy: Dieťa sa do prijíma na základe písomnej žiadosti zákonného zástupcu, ktorú predloží riaditeľovi, alebo inému zamestnancovi materskej školy spolu s potvrdením o zdravotnom stave dieťaťa od všeobecného lekára pre deti a dorast. Do materskej školy sa deti prijímajú priebežne alebo pre nasledujúci školský rok na základe zákonom stanovených podmienok. Prednostne sa prijímajú deti, ktoré dovŕili piaty rok veku, deti s odloženou povinnou dochádzkou a deti s dodatočne odloženou povinnou školskou dochádzkou. Z dôvodu ľahšej adaptácie dieťaťa možno prijať dieťa na čas adaptačného pobytu, v ktorom zákonný zástupca privádza dieťa do materskej školy postupne na jednu hodinu, dve a najviac na štyri hodiny, spolupracuje s pedagogickými zamestnancami. Ak sa dieťa zadaptuje, môže dieťa po dohode zákonného zástupcu s riaditeľom pravidelne navštevovať materskú školu v dohodnutom čase. Pri zníženej adaptačnej schopnosti dieťaťa môže riaditeľ po prerokovaní so zákonným zástupcom rozhodnúť o prerušení dochádzky dieťaťa do materskej školy na dohodnutý čas.

Vydávanie rozhodnutí: Podľa zákona č.245/08 Z. z. o výchove a vzdelávaní riaditeľka školy môže poslať "Rozhodnutie o prijatí, prípadne neprijatí na predprimárne vzdelávanie" doporučené, alebo osobne na podpis, do 30 dní odo dňa podania prihlášky. V našej materskej škole je tradíciou, že „Rozhodnutia“ si rodičia preberajú osobne, preukážu sa občianskym preukazom a potvrdia ho svojim podpisom. Pre budúci školský rok je termín preberania rozhodnutí určený na 16. 04.2012.

O počte prijatých detí riaditeľka informuje zriaďovateľa a prerokúva ho s Radou školy. Zápis bol úspešný, rodičia prejavili záujem o umiestnenie detí v našej materskej škole, takže už teraz sa všetci tešíme na nové detičky a prajeme im u nás veľa pekných zážitkov.

Mgr. Babčanová Iveta

Karneval v ŠZŠI a OUI Valaská

V našej škole sa dňa 16.2.2012 konal karneval, na ktorom sa deti zmenili na rôzne zvieratká a rozprávkové bytosti. Po slávnostnom privítaní PaedDr.Barkáčovej nasledovala prezentácia masiek. Porota mala naozaj ťažkú úlohu a hodnotila vo viacerých kategóriách: materská škola, 1.-4-ročník, 5.-9.ročník ŠZŠI, IVP, praktická škola. Nezabudla ani na najkrajšie škrabošky, ktoré zdobili celú telocvičňu.

Nechýbala ani pieseň „Fašiangy, Turíce, Veľká noc príde...“, ktorú si všetci spoločne zaspievali. Niektorí žiaci si pripravili aj pekný program, plný spevu a básničiek. Milo nás prekvapila praktická škola, ktorá sa predviedla ako vtipná stonožka s tančekom.

Žiaci si mohli svoje schopnosti vyskúšať aj v mnohých súťažiach, napr. kreslenie, vystrihovanie šašov, zábavné puzzle, tajnička a fúkanie balónov. Na záver sa konala tradičná diskotéka.

Poľovnícka prehliadka

V dňoch 10. – 11. marca 2012 sa v Brezne uskutočnila prehliadka poľovníckych trofejí, kde si návštevníci mohli pozrieť rôzne úlovy trofejí parožia. Deti ŠZŠI, ŠMŠI ako aj praktickej školy prispeli svojimi obrázkami lesa a lesnej zveri. Za ich snahu boli odmenené OKO SPZ sladkosťami a drobnými darčekmi. Deti Odborného učilišťa internát-

neho vo Valaskej ďakujú pánom poľovníkom a prajú im veľa úspechov v ich práci a pri ochrane lesného spoločenstva.

Mgr. M. Bartáková

Marcové posedenie členov Jednoty dôchodcov Slovenska vo Valaskej v príjemnom posedení knižnice A. A. Baníka. Spevom, recitáciami a nezabudnuteľnými spomienkami si spríjemnili jaré posedenie.

UŽ 25 rokov žijeme,

Čo znamená 25 rokov v živote človeka? Mnoho. Je to obdobie, v ktorom si formuje svoju osobnosť. A čo v živote školy?

Porovnávam ho ku cestám – aj z nich sú niektoré dlhé, trnité, krátke, plné jám, blata, vody, ale i také, ktoré vedú k vytúženému cieľu.

Za 25 rokov prešla naša škola ničím podobným. Začiatky boli dosť ťažké. Mnohí Valaštania, medzi nimi aj ja, si pamätáme, ako sme deväť rokov denne otvárali jej "brány" ešte ako základnej školy. Od roku 1986 sa stala útočiskom detí s mentálnym postihom. Odozvy na to boli rôzne. Ale nie o tom chcem písať.

Príchod dieťaťa znamená pre rodičov radosť okamih. Je ešte väčšia, keď sa dieťa narodí zdravé. Bohužiaľ, na svet prichádzajú aj deti, ktorých ochorenie sa nemusí zistiť hneď po narodení. Patria medzi ne i deti so zdravotným postihnutím. Čo s nimi? Aj tie majú právo na život! Nežijeme v stredoveku!

Spoločnosť im vytvorila podmienky pre výchovu a vzdelávanie tým, že zriadila špeciálne školy. V tej našej žijú, učia sa a pracujú deti vo veku od 3 do 18/19 rokov, niektoré sú aj staršie. Aj keď o ich uplatnení v spoločnosti by sa dalo diskutovať, predsa len sa niečo naučia a pripravujú sa na život.

30. marca sme si v kinosále Kultúrneho domu vo Valaskej pripomenuli 25. výročie vzniku. V slávnostnom programe vystupovali okrem našich detí aj žiaci Materskej školy, Základnej školy, ZUŠ vo Valaskej, tanečno-sportový klub „Ajka“ pod vedením pani Ridzoňovej, ktorej dcéra Terezka bola žiačkou našej školy. Súčasťou programu bol projektový dokument o histórii a súčasnosti OUI Valaskej doplnený sprievodným slovom, prizvaní hostia mali možnosť pozrieť si výstavu výrobkov našich detí spojenú s názornou ukážkou pletenia korbáčov našimi

učňami a výrobou veľkonočných kraslíc učňami.

Verím, že nielen žiakom a zamestnancom našej školy, prizvaným hosťom, ale aj obyvateľom Valaskej sa program páčil a dúfam, že mnohí z nich názor na naše zariadenie zmenia k lepšiemu.

A čo dodať na záver? Chcem nielen ako učiteľka tejto školy, ale aj ako obyvateľka našej obce popriať všetkým, ktorí sa o „naše deti“ starajú, veľa chuti, síl a elánu do ďalšej práce s nimi. Zároveň ďakujeme Obecnému úradu Valaskej, ŽP GASTRO, Zlievarenskej a.s. Hronec, p. Kučerovi za to, že nám pomohli pri uskutočnení tohto podujatia.

Mgr. Mária Baková

učíme sa, pracujeme ...

foto: Mgr. Martina Turňová

Výtvarnícky začiatok roka

Prvé tri tohoročné mesiace života výtvarného odboru boli plné nových skúseností v umení no aj zážitkov z výtvarných akcií, ktoré sme spolu zrealizovali...

O snehu, kráse a umení

Na úvod určite stojí za zmienku naša (ešte zimná) výprava na Ďumbier počas zimných prázdnin. Bolo to v období, keď na Slovensku vládlo inverzné počasie a tu v dolinách na dlhú dobu nebolo ani jedného slnečného dňa, a tak

nám hory dopriali úžasný deň ako v inom svete. Po týždňoch bez slnka sme sa zrazu ocitli vysoko nad oblakmi a svet okolo sa javil ako svetlom zaliate biele more, z ktorého vyčnievali iba hrebene Nízkych a Vysokých Tatier.

Keďže prišli teplé dni a z väčšiny Slovenska sa sneh začal pomaly strácať, využili sme prázdninový čas a v sobotu 10.marca sme sa vybrali na prvý ozajstný jarný výlet. Bol to deň pekných zážitkov, teplých lúčov slnka, no zároveň aj jednej smutnej správy. Keďže je skorá jar a zeleň ešte nestihla všetko pokryť, múry hradu Hričov pri Žiline a rovnako aj hradu Blatnica nám ponúkli pohľady, aké letný návštevník vidieť nemôže. Bol by to pekný jarný deň s pekným návratom domov, nebyť správy zachytenej z rádia o nešťastí Krásnej Hôrky. Až doma som vo vysielaní televízie uvidel, aký fatálny rozsah mal požiar. A keďže tamojších ľudí poznám a chodieval som tam dva razy do roka, zamrzelo ma to o to viac.

Na ďalšiu sobotu 17.marca som mal cestu do tých končín, a keď som to spomenul žiakom na vyučovaní, spoločne sme prišli k nápadu poslať hradu a zamestnancom múzea list s jednoduchým povzbudením. Pripravili sme list s kresbou hradu a textom „Držíme ti palce, Krásna Hôrka“, pod ktorý sme za týždeň vyzbierali takmer tristo päťdesiat podpisov. Vidieť to úžasne miesto tak zme-

Jarné výpravy za históriou a naša pomoc Krásnej Hôrke

nené bol veľmi zvláštny pocit, no z ľudí, ktorých sme stretli, išlo skôr nadšenie pre vec a snaha o to, aby bola Krásna Hôrka znovu krásna. Keď som hrad fotil z blízkej cesty, jeden starší pán sa pri nás zastavil a s istotou nám povedal, že teraz sa ho taký neoplatí fotiť, že treba prísť na jeseň, keď bude znovu pekný... Okolo celej tejto udalosti sa na internete, ale aj bežne medzi ľuďmi rozprúdila veľká diskusia a stalo sa to častou témou, no čo ma mrzí -takmer výhradne v zmysle rozhorčenosti a paušalizovaného hnevu. Jasné, ten je do istej miery v podstate aj na mieste, no ostať len pri ňom by bolo hlúpe. Ľudia, ktorým skutočne záleží na budúcnosti hradu, postupne

So snehom, aj keď trochu ináč, súvisí ešte jedna naša akcia. Každoročne koncom zimy chodíme na aktuálne výstavy v Banskej Bystrici a ani tento rok nebol výnimkou. Výstava, ktorú sme si chceli pozrieť sa ale už čoskoro končila, a tak sme využili jeden z

posledných termínov a v stredu 15. februára sme sa vlakom vybrali na tak trochu dobrodružnú výpravu za umením... Dobrodružnú preto, že okrem dňa plného nových podnetov to bol zároveň deň plný snehu. Popri veľmi zaujímavej výstave mapujúcej súčasné dianie v oblasti grafiky, kde sme videli mnoho nových prístupov a nápadov, sme zažili v uliciach Bystrice aj nevidanú snehovú kalamitu, a tak mali deti o zážitok navyše...

Jarná noc v Zuške

Prišli jarné prázdniny a s nimi trochu voľna. Pred rokom naštartovaný projekt „nocí v Zuške“, ktorý mal úspešné pokračovanie počas jesenných prázdnin, naplánovali sme si aj na tieto jarné.

... Naša jarná „tretia noc v Zuške“ bola tentoraz s témou „PAPIER“, no keďže v niektorých ešte stále doznievala téma predchádzajúcej nočnej akcie, vyskúšali sme si aj nové variácie témy BODYART. Ústrednou „papierovou“ úlohou boli tematické šaty. V troch skupinách tak vznikli šaty pre vílu jari, kráľovnú labutí a kráľovnú južného pólu s korunou ozdobenou papierovými tučňákmi. Využili sme tu naše skúsenosti z predchádzajúcich prác v technike ORIGAMI, KIRIGAMI a TANGRAMI.

Samozrejme, že okrem výtvarných hier to bol predovšetkým večer pohody a príjemne strávený spoločný čas a už teraz je jasné, že projekt „Noc v Zuške“ bude mať určite aj štvrté pokračovanie...

hľadajú spôsoby ako pomôcť. My, výtvarníci zo Zušky sme sa rozhodli pre podporu formou listu, no určite neostaneme len pri tom. Pripravujeme výtvarný projekt, ktorý bude priamou podporou rekonštrukcie hradu...

Odkedy spoločne chodíme na letné výpravy za históriou a krásami Slovenska, boli práve hrady naším najčastejším cieľom. Za päť rokov sme navštívili 67hradov, zámkov či zrúcanín a z každej jednej výpravy sme si doniesli neoceniteľné dojmy...

Možnože práve teraz máme „na oplátku“ príležitosť priložiť ruku k dielu, a zapísať sa do dejín jedného z nich...

Vedúci výtvarného odboru R. Turňa

Tvorivé dielne LAVENDEL

Deti sa už veľmi tešili na prvé jarné lúče a prichádzajúce veľkonočné sviatky. S prípravou na ne už začali počas jarných prázdnin. Navštívili tvorivé dielne v obchode s kreatívnymi potrebami LAVENDEL, kde sa naučili vyrábať krásne patchworkové veľkonočné vajíčka. Deti sa ukázali ako

naozaj veľmi zručné „šikulky“. S nadšením kreslili, strihali a vtlačali látku do polystyrénového vajíčka. Ani nožničky a pichľavé špendlíčky im nezabránili v tom, aby v ich rukách zakrátko zažiarili pestrofarebné vajíčka, ktorými pomôžu mame vyzdobit' sviatočný stôl.

Bc. Anna Molčanová

JARNÉ PRÁZDNINY V ŠKOLSKOM KLUBE DETÍ ZEBRA

V pondelok 5.3.2012 - Vo štvrtok 8.3.2012, sme navštívili Divadlo Štúdia tanca v Banskej Bystrici. Tanečno-improvizačné predstavenie **Dotkni sa tanca** sa nám veľmi páčilo. Tanečníci vyjadrovali pohybom svoje pocity, náladu. A ako už aj názov predstavenia naznačuje, spoločnými účinkujúcimi sme sa stali aj my. Bolo zábavné prebehovať pod záhadnou plachtou a rozhadzovať farebné loptičky, čo dotváralo umelecký dojem predstavenia. Domov sme odchádzali s peknými zážitkami.

STRETNUTIE S PANI DOKTORKOU MUDR. WEISSOVOU

„...zubná kefka, pasta nech je vždy tvoja kamarátka“ – končila rozprávka o vlkovi, ktorou začala svoje rozprávanie pani zubárka MUDr. Vierka Weissová. Deťom vysvetlila, prečo je dôležité pravidelné čistenie zubov, ukázala im rôzne obrázky, prístroje ktoré jej pomáhajú opraviť pokazené zúbky. Stretnutie bolo pre deti veľmi zaujímavé i poučné. Veď kto chce zdravý úsmev mať, musí si zuby umývať.

Bc. Alena Kubaliaková

STRETNUTIE S PANI MELÁNIU TURŇOVOU – ORAVCOVOU

Marec- Mesiac knihy sme si v Školskom klube detí pripomenuli spoločným stretnutím s autorkou knihy „Ruženka v kráľovstve poľných kvetov“ **paňou Melániou Turňovou- Oravcovou**, ktorá knihu aj ilustrovala. Deti zaujalo rozprávanie o vzniku knihy, ale aj postup pri kreslení ilustrácií. V závere stretnutia sa deti prezentovali vlastnou tvorbou -Tajanka Kolajová zarecitovala peknú básničku o Snežienke, Sárka Pacerová vyrozprávala príbeh o Knižke Výletníčke. Sme radi, že aj toto stretnutie prispelo k záujmu detí o literatúru.

POSLANIE

Um a lásku srdca dávajme ľuďom denne,
aj keď nám ublížia a roztrású nám svet.

Nie, nepestujme v duši zatrpknutie,
zabudnime na zlé slová,
nech ich prasto niet.

Aj keď sil nám už ubúda,
neľakajme sa veľkých cieľov,
kráčajme pomaly, ale isto vpred,
v ústrety vďačnosti, láske, nehe
a šepnime im svoju odpoveď.

V. Fašková

Velká noc – Vzkriesenie do nového života

Velká noc je najvýznamnejším sviatkom všetkých kresťanov na celom svete. Pripomína si umučenie, smrť a zmŕtvychvstanie Ježiša Krista. Židia slávia Paschu, ktorou si pripomínajú oslobodenie národa Izraelitov spod egyptského jarma.

Do Velkého týždňa vstupujeme *Kvetnou nedeľou*, ktorou si pripomíname, ako Ježiš slávnostne vstúpil do Jeruzalema a zástupy ho vítali palmovými ratoľestami.

Nasleduje *Zelený štvrtok*, keď modliaceho sa Ježiša v Getsemanskej záhrade zatkli rímski vojaci.

V tento deň Ježiš slávil Poslednú večeru so svojimi apoštolmi. Večer sa zväzujú zvony a prestáva sa zvoniť. Prichádza *Veľký piatok*, keď bol Ježiš ukrižovaný na vrchu Golgota. V tento jediný deň v roku sa v žiadnom katolíckom chráme či kostole neslúžia sv. omše. Oltáre sú bez plachiet, sú prázdne. Zvony mlčia. Spievajú sa pašie o ukrižovaní a smrti Pána Ježiša. Zachováva sa prísny pôst.

Na *Bielu sobotu* bol Ježiš pochovaný do hrobu. V kostoloch je urobený Boží hrob na znak toho, že Ježiš sňali z kríža a uložili ho do hrobu. Až večer, na *Velkonočnú vigíliu* sa rozozvučia zvony a slávi sa sv. omša Kristovho vzkriesenia.

Biela sobota je prípravou na veľkonočné sviatky. Večer po Vzkriesení končí pôst. *Velkonočná nedeľa* je nedeľou všetkých nedeľí. Oslavuje sa práve to, čo si každú nedeľu v roku znova a znova pripomínáme a slávime: *Kristus vstal z mŕtvych a žije!* Boh ho vzkriesil. Toto je zdrojom viery a nádeje na večný život, že aj ja raz budem vzkriesený do života s Bohom a v Bohu. *Velkonočný pondelok* už patrí ľudovým zvykom toho ktorého národa. Oblievačka, šibačka, kúpačka, rozdávanie maľovaných alebo už skôr len čokoládových vajčiek či

iných dobrôt, to sú už skôr ľudové zvyky, ale neodmysliteľne patria do nášho života.

Kristovo zmŕtvychvstanie nie je plodom špekulácie či mystickej skúsenosti; je udalosťou, ktorá isto presahuje dejiny, ale nastáva v určitom jej okamihu a zanecháva v nich nezmazateľnú stopu. Svetlo, ktoré oslnilo vojakov, strážiach Ježišov hrob, preniklo cez čas i priestor. To svetlo je iné, božské; prerazilo temnoty smrti a vnieslo do sveta Boží jas, žiaru Pravdy a Dobru.

Ako na jar snečné lúče dávajú vyraziť a rozkvetnúť púčikom na stromoch, tak žiara, vystupujúca z Kristovho zmŕtvychvstania, dáva silu

a zmysel každej ľudskej nádeji, každému očakávaniu, túžbe a plánu. Preto sa raduje celý kozmos, vtiahnutý do jari ľudstva, ktoré sa stáva hovorcom nemého chválospevu stvorenia. Veľkonočné aleluja, ktoré znie v Cirkvi, putujúcej svetom, vyjadruje tichý jasot vesmíru a osobitne túžbu každej ľudskej duše, ktorá je úprimne otvorená Bohu, ba uznáva Jeho nekonečnú dobrotu, krásu a pravdu.

V takomto vedomí rok čo rok slávime veľkonočné sviatky. Tieto sviatky veriacemu človeku vždy majú čo povedať, lebo zvest o slávnom vzkriesení Pána Ježiša Krista dáva ľuďom nové možnosti, byť v spoločenstve s Tým, ktorý premohol smrť, hriech, hrob, zlo. Vzkrieseného Krista chceme uložiť ako tichého Kráľa pokoja do našich srdiec, aby v nich žil a viedol nás do nového života. Preto slovo o vzkriesení neznamená len zahľadanie sa do ďalekej minulosti, ale taktiež a o to viac, zahľadanie sa do prítomnosti, ktorá je tu a teraz. Svetlo vzkriesenia je silnejšie, než aby ho mohli zastaviť hranice vytvorené ľuďmi, alebo skupinami ľudí. Pod týmto svetlom stojí človek taký, aký je, v celej svojej krehkosti a pominuteľnosti. Kristus nevstal len pre niektorých, ale ponúka dobrodenie života všetkým.

Velká noc, sviatok Kristovho vzkriesenia, nech nám aj tohto roku otvorí bohaté zriedla povzbudenia do nášho života, aby sme s radosťou konali a žili. Nech naše úsilie a statočná práca sú takto usmerňované Kristovým víťazstvom, že vždy budú s láskou slúžiť na pokoj a radosť každému.

Roman Kupčák, duchovný otec Farnosti Valaská

Vážení spoluobčania!

Pohrebné Podporné Zdrúženie (PPZ) vzniklo v zložitých spoločenských pomeroch 11. marca 1928, keď sa 60 Betliarčanov rozhodlo založiť podporný spolok na zabezpečenie slušného pochovávaní mŕtvych. Cieľom a programom združenia zakotvenom v programových stanovách je vzájomné podporovanie sa členov v prípade úmrtia a postaranie sa o slušný pohreb zosnulého. V súčasnosti má Zdrúženie v 213 odbočkách vyše 52000 členov.

Hlavným poslaním ustanovizne je:

- vzájomná podpora členov,
- pomoc pri organizovaní dôstojného pohrebu zosnulého člena,
- poskytovanie finančnej pomoci.

Podmienky pre vznik členstva:

Členom PPZ sa môže stať občan vo veku od 18 - 55 rokov. Jednorazové zápisné je odstupňované podľa veku nových členov a činí:

0,00 EUR	pre členov vo veku od 18 do 35 rokov
5,00 EUR	pre členov vo veku nad 35 rokov do 45 rokov
10,00 EUR	pre členov vo veku nad 45 rokov do 55 rokov veku

Výšku ročného členského príspevku stanoví Ústredie PPZ. Pre súčasné obdobie je výška základného členského príspevku stanovená 10,00 €/rok. Na túto základnú sadzbu sa vzťahuje výška finančnej pomoci nasledovne:

285,00 EUR	ak bol zomrelý členom viac ako 15 rokov,
200,00 EUR	ak bol zomrelý členom do 15 rokov,
150,00 EUR	ak bol zomrelý členom do 10 rokov,
100,00 EUR	ak bol zomrelý členom od 1 roka do 5 rokov.

Od 1.1.2012 majú noví členovia možnosť voľby platenia viacsobnej /dvoj, troj, štvorsobnej.../ výšky členských príspevkov. Napr. dvojnásobok dvakrát 10,00 EUR = 20,00 EUR čím sa automaticky zdvojnásobi výška finančnej pomoci zo základnej sadzby (napr. z 285,00 EUR na 570,00 EUR).

Blíže informácie nájdete na webovej stránke - ppzbetliar.sk, e-mail: ppz@kidrv.sk, alebo Vám ich poskytnú funkcionári našej odbočky vo Vašom meste, ako aj pracovníčky Ústredia PPZ v Betliari na tel. č. 058 79 83 119

Kontaktné osoby vo Valaskej:
Emil Zelenčík, Jozef Kulfaj, Blažena Pastírová, Božena Daxnerová

Pohrebné Podporné Zdrúženie na Slovensku

Ústredie Betliar

Zlatá 134
04921 Betliar

tel.: 058 7983119
www.ppzbetliar.sk
e-mail:ppz@kidrv.sk

AVE MARIA

KONCERT
13. mája 2012 o 16.00 h
v Kostole sv. Martina
vo Valaskej

Účinkujú
Spevokol Lipka
pri MO MS vo Valaskej
pod vedením Jána Jenču
Perla Perpetua Voberová – spev, pohybové umenie
Judita Kaššovicová – recitácia
Juraj Turtev – spev, gitara
Miloš Železnák – gitara, buzuky
Stanislav Palúch – husle

„ FAŠIANGY SA VESEĽME SA“

Všetko toto je len polovica úspechu. Hlavne bolo treba priložiť ruku k dielu. Tohto roku sa svedomito činili bursovníci, ... (asi viac ich mamy). Zodpovedne nachystali kroje, opravili masky a aj chutných halušiek navarili. Zapájali sa aj hasiči a to aj tí, ktorí by mohli už len prihliadať, či to dobre vieme. Vlado Molčan prišiel pred bursou gulášu navariť (výborný, nakoniec ako vždy) a Peter Turňa bursovníkov prímaloval. Najviac sme sa o pomoc obracali na obecný úrad, kde sme našťastie, vždy dobre pochodili. Pochopenie sme našli aj vo firmách: Kvetinárstvo - Norbert Kučera, obchod s priemyselným tovarom Ebamax- Emil Babic, Sklomix -Šramkovci, Kvetinárstvo Verona, Reštaurácia Perla, Krčma u Pltníka, no a nevyhnal nás ani Janko Bajdoš z Hydinárne Zámostie.

Touto cestou ďakujeme hlavne všetkým zúčastneným, lebo vaša podpora to je to, čo nás posilnilo, aby sme ani o rok nenechali fašiangovú tradíciu vo Valaskej zaniknúť. A že myslíme na Vás všetkých aj inokedy, nielen cez čas fašiangový, prídeme vás čoskoro, z domu do domu, navštíviť v rámci preventívnych protipožiarnych kontrol. Hovorí sa: " Oheň dobrý sluha, ale zlý pán." Myslite na toto príslovie a pri jarnom upratovaní nevypalujte staré trávy, lebo oheň si môže ukrojiť nielen z vášho či nášho majetku, ale môže si zobrať aj to najcennejšie, ľudský život.

Vaši hasiči.

Boli časy boli, ale sa minuli. Povzdychne si neje-den z nás pri spomienkach na staré časy. Tak isto si môžeme spomínať aj na tohtoročné fašiangy. Veselenie sa skončilo pochovaním basy a nastal pôst. No nám hasičom úsmev a dobrý pocit stále akosi pretrváva. Na tohtoročnú bursu a zábavy mali Valaštania veľmi pozitívne ohlasy a to je príčina našej dobrej nálady. Sme radi, že akcia sa páčila, že všetko, čo sme nachystali nevyšlo

navnivoč. Po Viano-ciach sme o fašiangoch rozmýšľali všelijako. Nápad s úplne novým scenárom, zdá sa, že vyšiel. Nový termín bursy, nové miesto na zábavu, umelecký sú-bor, ľudová muzika....

Pierko k pierku – bude perina

Skutočne, perie bolo ešte donedáv-na nenahraditeľným materiálom na zhotovenie kvalitnej, teplučkej prikrývky či detskej zavinovačky. Slúžilo nielen ľuďom z vyššej spoločenskej vrstvy, ale aj obyčajnému prostému ľudu. S tým súvisel rozšírený chov husí aj v Starej Valaskej aj na Piesku. Brehy našej povestnej rieky Hron a brehy potoka Bystrianka, boli priam zasypané belobou husích krdlíkov a veselých rozšante-ných detí, ktoré ich pri svojich hrách od jari do jesene vypásli.

A prišla jeseň, s ňou Martinské hody s vôňou pečených husí, šíri-cou sa takmer pred každým priedom. Ich jemný belostný páperový šat prišiel však na rad až v čase dlhých zimných večerov. Gazdinky sa navzájom schádzali vo svojich príbytkoch, aby tento husí pápe-rový šat popárali a pripravili ho na zhotovenie periny, či ľahučkých vankúšov.

Práca síce nenamáhavá, ale zdĺha-

vá, vyžadovala čas a trpezlivosť. Ženská vynaliezavosť však túto užitočnú prácu spojila s príjemným večerným pobavením. Práve tu zaznievali naše krásne slovenské piesne, ba mnohé z nich práve pri tejto práci aj vznikali a spolu s nimi i mnohé povesti i rozprávky. Večer páračiek bol plný vyrozprávaných veselých i smutných príbehov, tak skutočných, ako aj neskutočných.

U nás na Piesku (možno aj niekde inde), sa ženy práve preto na páračky obliekali do šiat, ktoré mali roz-právané príhody akoby zdôrazniť a oživiť. Prichádzali oblečené ako kráľovné, princezné, karkulky, čertíci a pod. Keď sa ručičky hodín posu-nuli k pokročilému večernému času, prichádzali na páračky i veselí, roz-spievaní mládenci či muži s harmo-nikou. V tom čase už perie na stoloch nahradilo pripravené občerstvenie gazdinky – pampúšky, koláčik, pa-gáčiky, teplý čaj s kalíškom tvrdého ako vďaka za páranie i na dobrú

náladu. A tá sa dostala do dobrého „varu,“ až sa ťažko pomýšľalo na odchod. Skôr sa bolo možné pýtať: „Čo s načatým večerom?“ A tu sa otvára otázka: „Je možné nechať túto činnosť upadnúť do zabudnutia?“ MO MS Piesok sa rozhodla pokračovať, a preto si ponechala v pláne svojej činnosti udržiavanie tohto zvyku. Veď vo svojej členskej základni ma ešte niekoľko členiek, ktoré opísané

páračky skutočne zažili a s radosťou na to spomínajú.

Možno práve preto sa tešia na túto akciu a nezištne sa pripájajú na prípravu občerstvenia, ktoré po páračkách tak dobre padne. Patrí im za to všetkým úprimné poďakova-nie a pranie, aby spolu s nami zažili ešte mnoho takých pekných páračkových večerov.

Viera Babčanová

Matičný život v spomienkach

Tento rok je rokom deväťdesiateho výročia vzniku Miestneho odboru Matice slovenskej vo Valaskej a k tejto vzácnej udalosti sa viažu aj naše spomienky. Spomienky, ktoré hrejú, láskajú, ale aj boľia. Hrejú tým, že zostávajú s nami celé dlhé roky. Láskajú krásou, ktorú sme mohli prežiť, skutočnosťou, ktorá nám umožnila vnímať a rozvíjať určité obdobie diania spoločnosti a našej rodiny matičíarov. Boľia krivdou, cez ktorú sme museli prejsť, nezdarmi a útokmi, nevráživosťou, ktorej naša matička Matica musela po dlhé roky čeliť pred deiatkami rokov, ale aj v novodobej histórii.

Keď v r. 1863 Matica slovenská vznikla, jej cieľom bolo: „Zjednotiť všetkých milovníkov národa a života slovenského, aby spoločnými silami pracovali na pozdvihnutí slovenskej vzdelanosti, a tým i na hmotnom dobrobyte slovenského národa.“

Aj táto veta nás zjednocuje, pretože vstupom do radov matičíarov sme sa zapojili do vzdelanostného života Slovákov. Matica slovenská sa od svojho vzniku snaží byť, a ona aj je, srdcom národa. Má svoje vedecké i miestne odbory. Kým vedecké odbory zbierajú a spracovávajú materiál o minulosti národa, jeho duševných plodoch, vlastnostiach, spisovnom jazyku a umení, miestne odbory sú prúdom, čo pre spomenuté odbory prináša tok v podobe príspevkov a činností. Sú riečištom, ktorým sa vracia vzdelanosť do mysle národa. Po mnohých úderoch, ktorých sa Matica slovenskej po roky s väčšími či menšími prestávkami dostávalo, po mnohých útokoch, pochybnostiach o jej zmysle, znevažovaniach, ona žije a s dôverou kráča dopredu. Je to aj vďaka vám, matičíari z Valaskej, jednotlivci, združení v kolektívoch, funkcionári, vďaka vašej cielavedomej podpore a pomoci.

V marci pred rokom sme na večnosť odprevadili veľikána ducha, profesora Antona Hlinku, ktorý okrem mnohých vzácných myšlienok povedal aj túto vetu: „Spojivom medzi stáročiami je láska k nositeľom hodnôt, ktorých príklad stále zapaluje k hrdinstvu za veľké ideály ľudstva.“

Aj v zmysle týchto slov sa dnes vraciame k hodnotám, ktoré nám pred 90 rokmi zanechali tí, ktorí 12. 2. 1922 založili vo Valaskej Miestny odbor Matice slovenskej. Mal vtedy 30 členov. Predsedom bol učiteľ Andrej Zafka, podpredsedom Vojtech Kulvan /notár/, tajomníkom Ernest Laubert, pokladníkom Jozef Gloner a Jozef Kovalčík, správcom spevokolu Arpád Almassy. Ich činnosť bola rovnomerná, zameraná na prednášky, kurzy, divadlá. Všetci už odišli do večnosti. Ale za ich odvahu zapojiť sa do matičnej činnosti, šíriť matičné myšlienky medzi žiakmi, mládežou a obyvateľmi, zdôrazňovať dôležitosť nezastupiteľnej súčasti spisovnej slovenčiny v kultúrnom a spoločenskom živote slovenského národa, patrí aj po 90 rokoch naša úcta, vďaka a pocta.

Naviazaní na tento odkaz našich predkov s väčšími či menšími prestávkami pracujeme v miestnom odbore aj dnes, aby sme ich odvahu, snahu a zmysluplnosť ich práce uvádzali v každom čase do života. 90. výročie vzniku miestneho odboru chceme osláviť pri príležitosti konania Valaštianskej kultúrnej jesene spolu s oslavou 10. výročia založenia matičného Spevokolu Lipka.

Dnes však chcem pri príležitosti tohto vzácného jubilea poďakovať všetkým, ktorí sa pričínili o matičný život v obci, všetkým predchádzajúcim i súčasným funkcionárom, ktorí rokmi rozširovali členskú

základňu a odvádzali veľký kus obetavej práce pre zviditeľnenie matičného hnutia a obce.

Skutočnosť, že aj Valaštianski matičíari tvorili matičné dejiny, že ich srdcia, myseľ a rozum patrili našej najstaršej slovenskej ustanovizni, nech je aj dnes príkladom úcty k duchovným a národným tradíciám ako k naozajstným hodnotám nášho národa.

Pri tejto príležitosti chcem úprimne poďakovať všetkým členom Spevokolu Lipka, dirigentovi pánu učiteľovi Jenčovi a vedeniu za znovu oživotvorení činnosti zboru pred 90. rokmi, za to, že nás títo obetaví ľudia pri každej spoločenskej udalosti potešia svojím spevom

a pekne reprezentujú doma i v zahraničí. Na ich vystúpenia by bol určite hrdý aj prvý zbormajster spevokolu z r. 1922 pán Arpád Almassy a sme na ne hrdí my všetci.

Slová vďaka vyslovujem aj vedeniu obce, pánu starostovi za pomoc, porozumenie a ochotu pri realizácii našich plánov.

Vždy, najmä však pri tohtoročnom jubiliujúcom 90. výročí svojho vzniku budte pozdravení všetci matičíari a ich sympatizanti z Valaskej.

Ing. Anna Fischerová, predsedníčka MO MS

Naša organizácia hodnotila

Občas všetci bilancujeme svoje úspechy, prácu a aktivitu. Aj MO JDS vo Valaskej hodnotila uplynulé obdobie na výročnej členskej schôdzi, ktorá sa uskutočnila dňa 27. februára 2012 v reštaurácii Perla.

Naša organizácia má 233 členov a má najširšiu základňu v okrese Brezno. Na tejto schôdzi sa zúčastnilo 86 členov, ako aj predsedníčka JDS za okres Brezno a starosta našej obce. Počet bol obmedzený priestorom.

Prítomných privítal podpredseda Ing. Nemky. Správu o činnosti prečítala predsedníčka Mgr. Kúdelková. Oboznámila prítomných s prácou v našej organizácii a

so zapájaním sa do spolupráce s inými organizáciami. Snažíme sa o spestrenie života našim spoluobčanom, ako aj kultúrneho využitia sa.

Predseda prečítala plán práce na budúce obdobie, ktorý sa vždy snažíme plniť. Zvolili sme nových členov výboru MO a odchádzajúcim sa za doterajšiu prácu poďakovala predsedníčka.

Želáme novému výboru, aby svojou svedomitou prácou pokračoval vo svojich predsavzatiah, ktoré prispievajú na ešte lepšiu aktivitu našej organizácie. Po prečítaní a schválení uznesenia sa schôdza skončila.

E. K.

MATICA
SLOVENSKÁ

foto: Petra Kašová

Vlado sa pohodlne usadil v drahej koženej sedacej súprave, nalial si už tretí pohár Hennesey a s pôžitkom si z neho odpil. Bol zvyknutý posediť si v podvečer v obývačke pri dobrej hudbe a dať si pár deci alkoholu. Nebol, alkoholik to aspoň on sám nebol ochotný si priznať. Na verejnosti síce pôsobil dojmom abstinenta, ale večer po príchode domov tlmil napätie z práce takýmto spôsobom.

Jeho podnikateľské aktivity neboli celkom čisté a boli tiež dôvodom na to, že jeho manželka ho pred krátkym časom opustila aj s deťmi. „Ako mám zabezpečiť rodinu a nekradnúť?“ kládol si občas takmer filozofickú otázku. „Byť čestným v obchode, priznať všetky príjmy, neuliat si aspoň trochu do vlastného vrecka a všetko do posledného centu odvieš štátu? To urobí možno dáky idiot, ale nie ja, čo som bol zamestnancom daňového úradu takmer desať rokov.“

Škutočne sa mu dario tieto svoje znalosti v podnikaní využívať. Jeho majetok sa za pár rokov poriadne znásobil. Vila, autá, či dovolenky v zahraničí boli pre neho bežná vec. Občas si našiel aj spoločníčku na zahraničné cesty, pretože s manželkou a dvoma deťmi to počas roku nebolo také jednoduché zariadiť.

Manželka sa spočiatku tešila pekným šatám, drahým šperkom a kontám na jeho účtoch. Neskôr však zistila, že o všetkých účtoch, ale ani o všetkých spoločníčkach na jeho cestách po svete, nevie. Dlhší čas ju vidina majetku tlmila v rozhodnutí opustiť ho. Bolo to jeho druhé manželstvo a na syna z prvého manželstva musel platiť. Po viac ako desiatich rokoch manželstva sa však rozhodla. Tú dobu osamelosti si spočiatku pochvalovala.

Kúpil manželke a deťom priestranný byt v hlavnom meste aj ho zariadil a on sám zotrval vo vilke pár desiatí kilometrov od veľkomesta. Vyhovovalo mu to a peniaze posielal manželke a deťom z účtu pravidelne.

Dnes však mal trochu zlú náladu, lebo jedna z jeho asistentiek vo firme zistila, že nie je všetko na účtoch, ako má byť. Budem to musieť dať do poriadku, predsa som starý daňovák a na mňa taká mladá sliepočka nemá. Tretí vypitý pohár v ňom navodil pokoj a mal pocit, že aj hudba mu dáva zabudnúť na osamelosť. Opäť si nalial a odpil. Zaspával.

Hlava mu poklesla a telo sa uvoľnilo. Dych sa mu skrátil a oči nadobro zavreli. Pohár nedopitý do dna sa mu z ruky skotúľal na drahý koberec a zostala tam mláčka. To však nevnímal. V jeho hlave sa po chvíľke odohrávalo niečo, čo nedokázal reálne posúdiť.

Sedel v kresle sám, ale mal pocit, že v jeho blízkosti sa pohybuje nezvaný hosť. Nevidel mu do tváre, nevedel určiť, či je to živá osoba, predstava, či sen. Postava sa pomaly prechádzala po obývačke, potom zamierila do podkrovia a na dlhší čas sa mu vytratila. Vtedy sedel v kresle pokojnejšie. Po chvíľke sa však tajomná osoba vrátila.

„Tak ty si si myslel, že nás dobehneš?“ povedal ten neznámy a otočil sa k nemu tvárou. Vtedy ho spoznal. Bol to Igor Hlaváč, riaditeľ daňového úradu, kde tak dlho pracoval. Nedokázal mu odpovedať.

Ústami sa snažil artikulovať, ale nevydal žiaden zrozumiteľný zvuk. Postava sa usmiala: „Tak ty sa snažíš vysvetliť mi, ako dokážeš za rok zrobiť toľko, že si môžeš dopriať takýto život? Dane síce platiš, ale podľa toho ako žiješ, nepochybne štátu odvedieš iba bagatel. Kde si

Nezvaný hosť

si schoval tie kradnuté milióny? Poznáme sa predsa dáky piatok, a ak chceš mať aj naďalej pokoj, tak mi musíš polovicu platiť.“

Postava sa zase otočila k nemu chrbtom a pobrala sa k miestu, kde ma v obývacej stene zabudovaný trezor. Videl, ako odsúva zopár knižiek a dostáva sa k sejfú. „Otvoríš ho sám, či to mám otvoriť ja?“ opýtal sa Igor a mierne sa pousmial. Bolo na ňom vidieť niečo, čo vidno iba v TV seriáloch americkej produkcie. Tá tvár daňového riaditeľa sa viac podobala na Hanibala Lectera, či iného zo známych zabijakov. Nebola to tvár Igora, na akú bol desaťročie zvyknutý. Nevystupoval ako daňový riaditeľ, ale ako prefikovaný zloduch. Vieš, si jediný, ku ktorému občas takto zavítam.

Aj iní mi platia. Každý sa síce zdráha, ale pochopí, že odpor voči mne je zbytočný. Na dôkaz, že to myslíš vážne, spod svojho saka vytiahol revolver kalibru 9mm. Vlado vyjavene pozeral pred seba. Postava je reálna, či nie? Kládol si túto otázku, ale nedokázal na ňu nájsť odpoveď. Nedokázal sa pohnúť, nedokázal hovoriť a nebol schopný sa ani prípadne brániť.

Postava na neho pozerala s prefikávaným úsmevom. „Dal som do tej fľašky, predtým ako si začal piť, nezistiteľné narkotikum. Počuješ ma, vidíš ma, ale nedokážeš hovoriť, ani sa mi brániť. Si celkom v mojej moci.“ povedal zloduch. Trvalo to dlho. Možno niekoľko hodín. Vlado si musel od Igora vypočuť všetky svoje prehrešky. Všetko mu ten zloduch vytkol. Každú neodvedenú korunu či neskôr euro.

Vyjašený hľadel pred seba, lapal po dychu a chcel zdôvodniť pred duchom – zloduchom svoje konanie. Vedel, že je to zbytočné. Ten na mňa vie aj to, čo som už ja sám dávno zabudol. Pred ním nemám šancu – opakoval si nehybnými perami Vlado a bol rozhodnutý vyhovieť požiadavke na výpalné.

Zaplatím, zaplatím ti, počkaj a nezabíjaj ma. Chcel to opakovane vysloviť, ale ústa boli nemé. Postava to zrejme pochopila aj bez slov. „Ja sa vrátim, a ak nedodržiš, čo si mi teraz prisľúbil, tak prídem opäť a opäť. Budem za tebou chodiť dovtedy, kým svoje dlhy nesplátiš.“

Svitlo ráno a prvé lúče slnka dopadli na Vladovu tvár. Zamrivil sa, pretrel svoje oči a uvidel vyliaty nápoj na koberci. Pozrel sa na knižnicu pri stene a skonštatoval, že je všetko na svojom mieste. Pre istotu vstal a otvoril svoj trezor. Zostalo tam všetko, tam všetko ako zanechal v predchádzajúci večer. Nič nechýbalo. Bol tu Igor naozaj. „Je to skutočnosť, či sa i to iba snívalo?“ pýtal sa sám seba Vlado.

Do práce odchádzal nespokojný a okamžite si tú sliepočku, čo ho na nesprávnosti v účtovníctve upozornila, zavolať k sebe. Bola sebaistá a až v tom okamihu si uvedomil, že ona nie je sliepočka, ale krásavica, akú v nej nikdy do tej doby nevidel. Mal pocit, že ten jej úsmev má niečo spoločné s úsmevom zloducha Igora, ktorý ho v noci vo vile navštívil. Nemohol z nej oči odtrhnúť.

Chvíľu na ňu nemo hľadel a potom povedal: „Myslím, že to spolu všetko napravíme. Najskôr Vám však ponúkam príjemný večer vo svojej vilke. Tam sa nám bude o nezrovnalostiach lepšie diskutovať.“ Jej úsmev bol ešte neodolateľnejší a Vlado mal pocit, že ona a ten nočný prízrak sú vlastne tá istá osoba. Dostala ma. Jednej som sa zbavil a táto mi zrejme zostane na krku. Inak príde Igor v životnej veľkosti.

JUDr. Oto Malík

Plnené jahňacie pliecko

1000 g jahňacieho pliecka, čaj. lyž. červenej papriky, soľ, pohárik bieleho vína, strúčik cesnaku, 2 mrkvy, štvrtka zeleru, 2 cibule, 40 g oleja, kúsok masla, trochu tymianu a

1/8 l smotany.

PLNKA: 300 g šunky, žltok, dl bieleho vína, trochu tymianu, roztlčený klinček

Šunku pomelieme a zmiešame s prísadami. Vykostené a umyté pliecko osolíme a z vonkajšej strany potrieme paprikou. Na pripravený plát mäsa natrieme plnku, mäso zrolujeme a obviažeme niťou.

Roládu prudko z obidvoch strán opečieme na oleji. Podlejeme pohárikom vína a na miernom ohni dusíme. Medzitým pokrájame na kocky očistenú zeleninu, pridáme rozotrený cesnak, postrúhanú cibuľu, soľ, prichutíme tymianom a na masle domákka udusíme.

Mäkkú zeleninu roztlačíme vidličkou a pridáme k mäsu. Roládu dusíme ešte asi 30 minút. Potom odstránime niť a mäso nakrájame na rezy.

Plnené vajička so žltkovou penou

8 vajec, 120 g masla, čerstvé bylinky (petrženová vňať, pažítka, žerucha), soľ, 50 g sardíniok, 4 zelené olivy, 2 malé reďkovky, listový šalát na ozdobu.

Vajcia uvaríme natvrdo, ochladíme v studenej vode, olúpeme. Z vajec odrežeme vrchnú časť bielka, opatrne vyberieme žltky a v miske ich vymiešame s maslom potom pridáme najemno nasekané bylinky.

Zmes osolíme a okoreníme podľa chuti. Žltkovú penu nastriekame cukrárenským vrecúškom do rozkrojených vajec (bielok). Ozdobíme stočenými sardelami, plátkami umytej reďkovky, kolieskami olív a bylínkami.

Veľkonočné rezy

Cesto: 200 g polohrubej múky, 5 pl horúcej vody, 1 ks prášku do pečiva, 4 vajcia, 250 g masla, 2 ks vanilkového cukru
Krém: 2 ks vanilkového pudingu, 500 ml mlieka, 200 ml vaječného koňaku, 150 g masla, 100 g cukru

Navrch: čokoládová poleva, rum, piškóty.

Múku zmiešame s práškom do pečiva. Pridáme vajička, maslo, vanilku a horúcu vodu. Vymiešame husté cesto. Rozotrieme ho na vymúčený plech - ide to z tuha ale dá sa roztrieť. Upečieme.

Uvaríme hustý puding (dva pudinky a pol litra mlieka). Necháme trochu vychladnúť. Pridáme vymiešané maslo s cukrom a nakoniec vaječný likér. Hotový pudingový krém natrieme na cesto.

Poukladáme piškóty nahusto na pripravený korpus. Zvrchu ich trochu popraskáme rumom.

Potrieme pripravenou polevou. Treba ho dať na chvíľu, aspoň hodinku - do chladničky.

P. K.

Čo rozprávali pamätníci

o krčmách a krčmároch

Krčma Františka Valentínyho

Druhorodený syn z rodu Valentíny, menom František sa často spomína v starých obecných dokumentoch. Nečudo, veď na čele obce vo funkcii richtára stál dlhé roky (1888-1908). V čase maďarizácie si zmenil priezvisko na Valentényi. Rodine patrili mlyn na Studničke, tehelňa, krčma, pozemky, hora.

František sa oddelil od staršieho brata Jozefa. Kúpil vedľajší priestraný kamenný dom, ktorý bol predtým majetkom Pavla a Jozefa Babicovcov z bývalej richtárskej rodiny. V tomto dome si zriadil krčmu. Vchod do krčmy bol prekrytý strechou. Bola to vlastne chodba - pitvor, kde sa voľakedy dalo variť vo veľkých hrncoch alebo kotloch. Varilo sa nielen pre počestných a návštevníkov krčmy, ale aj pre služobníctvo a najatých pracovníkov na prácu na poliach. Z východnej strany bol od cesty ku dverám hlbokkej pivnice strmý svah. Nad pivnicou bola postavená sýpka, pozoruhodná stavba s okienkami. Tam sa vo veľkých drevených sudoch uskladňovalo obilie a v „štokoch“ - drevených truhliciach - múka. V dome sa nachádzala aj pec na pečenie

chleba. V tejto rodine v sýpke bolo vždy nadostač obilia. (Ľudia spomínali, že tam bolo zbožia v sudoch ešte počas 2. sv. vojny. Mína preražila strechu, zapichla sa do zrna a našťastie nevybuchla.) Na takomto hospodárskom dvore sa spotrebovalo veľa vody. Tou boli zásobení z Ubôče vlastným vodovodom, vyrobeným z drevených žlabov. Voda pritekala do betónovej nádrže uprostred dvora. Celou severnou

Dom s krčmou u richtára Františka Valentínyho

Familia Valentíny. Zľava stojaci bratia: Juraj, Jozef a František

navrátilci brali pálenku, víno a zarezali jalovicu. František Valentíny predal dom a odsťahoval sa aj s rodinou. Dom kúpil Michal Barzík, jeden zo synov faktora pltníkov. Neskôr v ňom bývali ešte ďalší majitelia, nakoniec patrili jaskyniarskej spoločnosti, pokým robili prieskum vo Valaskej. Pretože sa nachádzal nad podzemnou jaskyňou v zóne ohrozenia, čo sa už prejavovalo prasklinami na pivničných múroch domu, musela byť zbúraná aj táto výnimočná historická stavba.

V kronike Historia Domus sa spomína tretí syn (brat Jozefa a Františka) Juraj Valentényi, ktorý sa stal správcom občianskych škôl v Sighetváre. Daroval nový železný kríž, ktorý bol 22. augusta 1909 slávnostne postavený na chotári Valaskej a Hronca. Franc Valentényi pod kríž daroval zo železa zhotovený základ. Posviacky kríž sa zúčastnili davy veriacich z Valaskej i z Hronca. Prítomných hostí Franc Valentényi povolal na skvostnú hostinu, pri ktorej Rudolf Bobok, miestny pán farár, velebnou rečou sa poďakoval dvom šľachetným dobrodincom.

Ďalší, tretí dom z hornej strany, (oproti bývalého kina, neskôr obývala rodina Oravcová - Brusiková) kúpil zať Jozefa Valentínyho Ján Zurian pre svoju rodinu, kde tiež zriadil krčmu. V týchto domoch sa počas minulého storočia vystriedalo viacero rodín, v dedine sa však vždy hovorilo, že bývajú u Valentov - takto si skrátli meno Valentíny. Kronikár Anton Kúdelka zachoval fotografie a poznámky o týchto domoch, tak si môžeme pripomenúť „Ulicu“, ako vyzerala predtým, než boli tieto domy zbúrané.

časťou dvora od jedného domu bratov Valentínyovcov k druhému sa tiahli maštale plné dobytky. (V čase kolektizácie a združšťevňovania v nich umiestnili kravy JRD, pokým nepostavili nové kraviny na Závoze). Časť zadných kamenných múrov tam vidno aj v súčasnosti. Na starých fotkách často vidieť dvor Valentínyovcov, lebo pred ním sa dávali zvečniť skupiny hasičov, regrútov alebo divadelníkov. Krčmu Františka Valentínyho po 1.sv.vojne postihol podobný osud rabovania, ako to bolo u krčmára Frieda, Kleina a krčmárky Seleckej. Vojnoví

Sýpka pri dome Františka Valentínyho

Spomienka na Júliusa Lauberta

(28. 3. 1912 - 18. 10. 2004)

Prešlo sto rokov odvtedy, keď sa narodil náš rodák Július Laubert. Náš Ďula báči, takto familiárne o ňom hovorili celé generácie valašianskych futbalistov. Patril medzi prvých hráčov futbalového športu v našej dedine. Pre mladších bol vzorom, trénerom, v klube ŠK Slovan Valaská funkcionárom. S nadšením podporoval mladých futbalistov a zápasov sa aktívne zúčastňoval ešte aj vo vyššom veku ako rozhodca. So svojou vyšportovanou postavou a kondíciou udivoval fanúšikov aj na vtedy novovybudovanom ihrisku v Lúžku. O tom by vedeli viac porozprávať bývalí futbalisti.

Pracoval pri ČSD v Podbrezovej ako administratívny pracovník. Stretávali sme ho cestou do práce vždy perfektne ustrojeného v železničiarkej uniforme. Dlhé roky bol vo výbore MO ČS Červeného kríža. V pokročilom veku odišiel bývať do Bratislavy, ku svojim deťom. V myšlienkach sa vracal do rodného kraja a písal svoje spomienky do týždenníka Horehronie. Zaujal ma článok, kde pán Július Laubert hovoril o stretnutí s grófom Ferdinandom Coburgom, bývalým bulharským cárom, ktorého ako mladý zamestnanec Zlievárne v Hronci sprevádzal pri prehliadke fabriky.

Posledným prianím pána Júliusa Lauberta bolo to, aby jeho urna bola uložená na cintoríne v rodnej Valaskej. Tí, čo ste ho poznali, spomeňte si na tohto skromného človeka, ktorý nežil len pre seba, svoju rodinu, ale aj pre spoločnosť.

M. L.

Mária Luptáková

Za pani Nórikou

V januári sme sa navždy rozlúčili s pani Eleonórou Leschnitzkou. S ňou odišlo trochu histórie našej obce. Bola pravnučkou kováčskeho majstra Mateja Jelena, vnučkou richtára Ernesta Jelena a Gizely Dolňanovej z breznianskej statkárskej rodiny, dcérou správcu lesných manipulácií (od Slovenskej Ľupče po Červenú Skalu) a úradníčky Notárskeho úradu vo Valaskej.

Pani Nórika vyštudovala Obchodnú školu v Banskej Bystrici a Rodinnú školu pre ženské povolania v Spišskej Novej Vsi. Podstatnú časť svojho produktívneho života odpracovala v podniku Mostáren Brezno. Od účtovníčky a sekretárky ZV ROH sa vypracovala na vedúcu odbytovú referentku kusových dodá-

vk. Popri práci a starostlivosti o rodinu bol známy jej záujem o veci verejné. Za príkladnú prácu v organizácii Červeného kríža v obci, aj v Okresnom výbore ČSČK v Banskej Bystrici získala Zlatú medailu federálneho výboru ČSČK v Prahe. Bola predsedníčkou SZŽ v Mostárni Brezno a členkou ÚV SZŽ v Bratislave. V tejto organizácii bola odmenená Zlatou medailou Ústredného výboru Slovenského zväzu žien v Bratislave. Za poslankyňu v obci bola zvolená počas troch volebných období. Starovalaštnia jej dôverovali, vedela zariadiť potrebné záležitosti pre dedinu. Jej príčinám boli v roku 1987 schválené a vybavené na Sociálnom odbore ONV Banská Bystrica finančné prostriedky na

vybudovanie a zariadenie Klubu dôchodcov v materskej časti obce Valaská. Pod jej vedením sa úprav priestorov bývalého MNV zúčastňovali občania starej Valaskej, hlavne dôchodcovia a poslanci. Tak sa podarilo 24.2.1988 otvoriť Klub dôchodcov, kde do funkcie vedúcej bola radou MNV menovaná pani Eleonóra Leschnitzká. V tejto funkcii trvala do 30.7.2003. Nielen starší obyvatelia obce sa zúčastňovali v hojnom počte akcií a podujatí, ktoré organizovala. Necelé dva roky od otvorenia klubu prekročil jeho prah 10 tisíc návštevník. Bol ním pán Cyril Krbyla. Nedá mi nespomenúť, ako počas „funkcionárčenia“ v starej časti obce pani Nórika preniesla svoju lásku z pestovania kvetov, najmä ružiam na ženy v dedine. Zabezpečila sadenice ruží a kvitnúce záhony sa tiahli popred domy

celou dedinou.

Je ešte veľa tých, ktorí si s láskou budú na pani Nóriku Leschnitzkú spomínať. V kronikách sú činy takýchto ľudí zaznamenané a je správne občas si ich pripomenúť.

Mária Luptáková

Ťažko je hodnotiť prítomnosť bez zhodnotenia minulosti

Miestna časť Valaskej, osada Piesok, vznikla súčasne s výstavbou piesockej fabriky. Zamestnanci fabriky potrebovali aj byty.

Oproti fabrike postavili dom pre riaditeľa, vedľa dom pre dve rodiny hudobníkov. Výstavba pokračovala šiestimi domami, každý dom pre dve rodiny, pre inžinierov a technických pracovníkov.

Nasledovala robotnícka kolónia. Každý domček bol pre dve rodiny. K rodine patrila malá záhradka, dvor, maštaľ, miestnosť na uloženie dreva, chliev, kurín a záchod. Záchody boli nad pretekajúcim kanálom. Voda v bytoch nebola. Pre tú sa chodilo na „rezervoár“, ktorý bol za zadným radom domov.

Na konci osady postavili ešte sedmi dom pre šesť rodín so spoločným dvorom a malými záhradkami. Za „šestorákom“ bola krčma „U Vyletelov“ a štyri súkromné rodinné domy. Najbližšie katolícke kostoly boli pre Piesocanov vo Valaskej a v Podbrezovej. Najbližší evanjelický kostol bol v Hornej Lehotě.

V strede osady Piesok bola drevená zvonica. Tú po rozšírení fabriky preniesli na koniec Piesku – pod Diel. Obyvatelia robotníckej kolónie si zo svojho zárobku nenadobudli nijaký majetok. Do dôchodku odchádzali bezmajetní.

Pamätali však na svojich potomkov. Časť zárobku preto venovali na vzdelávanie a štúdium svojich detí. Po vychodení päťtriednej ľudovej školy na Piesku „v šanlandách“, čo boli ubytovne pre cezpoľných robotníkov z okolitých dedín, ktorí dochádzali do roboty na „týždňovky“, pokračovali vo vzdelávaní v Podbrezovej, Brezne a Banskej Bystrici.

Viacerí pokračovali v štúdiách na vysokých školách v Bratislave, Košiciach, alebo inde. Jedným takýmto dieťaťom bol aj Ladislav Šimun.

Ing. Ladislav Bohál

Učarovala mu chirurgia a maľovanie

Určite mi dáte za pravdu, že vo Valaskej máme veľa známych osobností, ktorí reprezentovali nielen seba, ale aj našu obec. Venovali sa rôznym činnostiam, oblastiam, v spoločenskom, kultúrnom a športovom živote. Boli odmenení nielen morálne, ale sú držiteľmi mnohých významných medailí a ocenení.

Jedným z nich bol aj prof. MUDr. Ladislav Šimun, CSc. Patril medzi popredných plastických chirurgov a bol spoluzakladateľom plastickej chirurgie na Slovensku.

Narodil sa 6. mája 1920 na Piesku. Jeho otec bol technickým úradníkom vo fabrike, mama dobrou gazdinou a krajčirkou. Zmaturoval v roku 1940 na gymnáziu v Banskej Štiavnici. Počas štúdia na strednej škole spoznal svojho strýka, akademického maliara Edmunda Gwerka, ktorý bol nadšený jeho výtvarným talentom a začal ho vzdelávať vo výtvarnom remesle. Vzťah k výtvarnému umeniu sa vždy prepletal s jeho profesionálnou kariérou. Vyjadril to aj svojím profesionálnym krédom „Práca chirurga na plastike, si okrem remeselnej zručnosti operátora, vyžaduje výtvarné videnie“.

Bol priamym účastníkom SNP a nositeľom vyznamenania Zaslúžilý bojovník proti fašizmu. Sedem týždňov bojoval spolu s partizánmi. Liečil zranených partizánov v nemocnici v Podbrezovej. V provizórnych podmienkach vykonával operácie a amputácie rúk a nôh.

V štúdiách pokračoval na Lekárskej fakulte UK v Bratislave po skončení druhej svetovej

vojny. Pracoval na klinike plastickej chirurgie v Bratislave, kde dosiahol vedeckú hodnosť kandidáta lekárskej vied a dosiahol titul docenta pre odbor plastickej chirurgie.

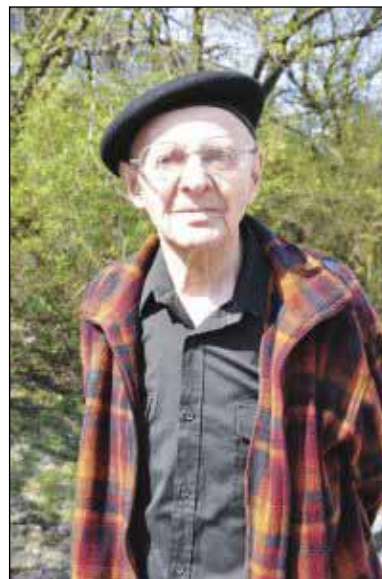
Do jeho života zasiahol aj rok 1968, kedy ho vylúčili zo strany a v roku 1974 aj z Univerzity Komenského, prenasledovali ho, obvinili, znevážili... Mal zakázanú pedagogickú, publikačnú aj výstavnú činnosť.

Od roku 1974 pracoval na Oddelení estetickej chirurgie Ústavu lekárskej kozmetiky v Bratislave. Nazývali ho „čarodejníkom ruky“ nielen doma v Československu, ale na celom svete. Celé jeho „čarodejníctvo“ tkvelo vo vede, v nových metódach chirurgických pokusov, ktoré použil a ktoré priniesli prekvapujúce výsledky. Bol autorom mnohých odborných publikácií, napríklad Atlas chirurgie ruky, Chirurgia mäkkých tkanív tváre, Cesty ku kráse, Chirurg tváre, kde používal aj vlastné ilustrácie, za čo mu bola udelená Medaila mesta Bratislavy za rozvoj estetickej a plastickej chirurgie.

Vo svojich maliarskych prácach sa rád vracal do rodného kraja a krásnej Horehronskej prírody. Svoje obrazy vystavoval okrem Slovenska aj v Rakúsku, Francúzku, Poľsku a v Česku.

Sme právom hrdí na takýchto známych spoluobčanov a radi vás budeme informovať o ďalších významných osobnostiach našej obce.

Danka Králiková

VITAJTE, MILÉ DETIČKY

*Nech vám v zdraví, láske rastie,
nech vám dáva iba šťastie.
Vo dne, v noci, skrátka stále
nech vás teší chlapča malé.*

*Nadišla tá šťastná chvíľa,
matka dcéru porodila.
Vietor odvíal čierne chmáry,
zostal úsmev, radosť v tvári.*

*Na svet prišla trochu hlasná,
z vašej lásky vzácny kvet.
Nech je zdravá, šťastná, krásna,
to vám želá celý svet.*

Narodili sa:

Monika Petrová	Lukáš Hriančík
Oliver Giertl	Adrian Kysucký
Marko Madliak	Marek Ferko

JUBILANTI

*Na ceste žitia dni sťa metre
a roky ako míle zasa;
tak letia v divom, bujnom vetre,
že človek ani nenazdá sa.
Len keď sa zavše v svojej púti
na predošlé roky naspät' díva,
do duše sa mu naraz vnúti
myšlienka zvláštna, trochu clivá.
A zrazu plecía tuhšie cítia
tarchu, čo rôčik s rôčkom zbieral,
dokiaľ sa na šnúročke žitia
zjagalo sedemdesiat perál.*

*Ako to rýchlo preletelo
nad Tvojou hlavou nebadane.
Jarčeky vrások zobia čelo,
strieborný sniežik krásli stráne.
A zrakom duše pátraš v diali,
spomienky sa Ti roja v myšli,
a tie, čo radosť prinášali,
a tie, čo smútok v dušu vtisli.
Nejedna chvíľa v predošlom žiti
ťažila dušu ako jarmo,
no srdce hreje to, keď cíti,
že nežil si tie roky darmo.*

70. ročný

Mária Nemcová
Emília Pružinová
Alžbeta Haviarová
Marta Konczová
Irena Balczová
Anna Kokavcová
Ján Švantner
Július Pitlovič
Ing. Jozef Giertl

75. ročný

Mária Hostovičáková
Ján Janek

80. ročný

Darina Belková
Mária Babiaková
Viktória Štulajterová

85. ročný

Jolana Majerčáková

ROZLÚČILI SME SA

**Priateľský úsmev, úprimnosť v očiach, teplý dotyk rúk, láskavé srdce.
Dotíklo tichučko to tvoje srdiečko. Slzička steká cestičkou po líci. Vráskou okolo úst.
Pery ti navlhčí. Jazykom skúmaš jej slasnú chuť. V kolíske myšlienok sleduješ jej kruh.**

Helena Gajdošová

Pani Helena Gajdošová, rodená Chinoray, sa narodila 22.11.1922 v Kamenici nad Hronom. Svoju mladosť prežila na brehoch Hrona a Dunaja medzi Štúrovom a Ostrihomom. So svojím budúcim manželom Alfonzom Gajdošom sa spoznala pri obnove zbombardovaného mosta cez Hron neďaleko Štúrova.

Od roku 1947 žila vo Valaskej. Popri výchove svojich dvoch synom začala pracovať v knižnici vo Valaskej. Obľubovala spoločnosť svojich dvoch vnukov, prácu vo svojej záhradke, vyšívanie, štrikovanie a háčkovanie. Posledný rok svojho života prežila v opatere zdravotného personálu seniorského penziónu v Sebedíne – Bečove neďaleko Banskej Bystrice.

Pani Helena Gajdošová zomrela 1. februára 2012.

Jaroslav Gonos

V našich krásnych horách 3. marca 2012 tragicky zahynul náš spoluobčan pán Jaroslav Gonos. Hory si vybrali viacnásobnú daň, aby nás upozornili, že máme byť opatrnejší v zimnom kráľovstve hôr. Veľký obdivovateľ prírody, pre ktorého hory a všetky aktivity v nich boli cieľom voľných chvíľ, zdrojom informácií o skutočných hodnotách v ňom, miestom, ktoré zošľachťuje, preveruje a posilňuje človeka.

Pán Jaroslav Gonos sa narodil 13. novembra 1969 v Brezne, rodičom Jánovi a Kataríne. Základnú školu navštevoval vo Valaskej a v štúdiu pokračoval v Strednom odbornom učilišti Piesok. Rozhodol sa pre prácu v Anglicku, kde pracoval dva roky.

Miloval celým svojím úprimným srdcom prírodu, vysokohorskú turistiku, cyklistiku, rád spoznával nové zaujímavé miesta, stával sa z neho vášnivý fotograf. Bol tichej povahy, vyrovnaný, dobrosrdečný, činnorodý. Odišiel nečakane na vrchole svojich síl.

Napriek tomu, že nás opustil mladý, prežil dobrým naplnený krásny život.

Anna Laššáková

Stretávame sa, pozdravíme sa, lebo sa poznáme. Kto býva v obci dlho, približne vie, kde kto býva, kde a s kým sa zvykne stretnúť, koho vidieť na priedomí, alebo prechádzať popred vás. Až príde čas, že človek, ktorého bežne stretávame, sa neobjaví.

Čakáte podvedome, že ho zbadáte pred domom. Prehodíte s ním par viet. Ale človeka niet, chýba vám na miestach, kde ste ho vídali, začne to byť podozrivé a myslíte na to najhoršie. Odstáhoval sa? Je chorý?

Pani Anna Laššáková, rodená Liptayová, sa narodila 15. novembra 1937 v Hrnčianskych Zalužanoch, okres Poltár, rodičom Anne a Júliusovi. Vyučila sa v Potravinárskom učilišti v Sládkovičove. Po vyučení sa vrátila domov a pracovala v predajni mlieka.

V roku 1962 sa vydala za Jozefa Laššáka a presťahovala sa do Valaskej. Spoločnými silami postavili rodinný dom, v ktorom bývali od roku 1968. Narodili sa im tri deti – Janka, Jožko

a Jarko.

Zamestnaná bola v Podbrezovej, v potravinách Jednota v Štiavničke a na Piesku. Po odchode do dôchodku sa pomáhala starať o malú Alžbetku, aby dcéra mohla nastúpiť do práce. Mala rada ručné práce a prácu v záhrade.

Kniha jej života sa uzavrela 8. marca 2012.

Jozef Danko

Vidíme sa, urobíme na seba určitý dojem. Pri niektorých stretnutiach v nás neostane nič. Pozdravím sa zo slušnosti, lebo sa poznáme a je to nepríjemné prejsť okolo seba len tak, veď sme dostali výchovu a rodičia sa nám v detstve dosť nastískali ruku, keď bolo treba, aby sme sa pozdravili a aby o nás nepovedali, že sme nevychované deti. No sú stretnutia, pozdravy a úsmevy, ktoré v nás zanechávajú dobrý dojem. Pociťujeme zvláštnu sympatiu, uznanie, dôveru, úprimnú srdečnosť a záujem.

Pán Danko sa narodil 13. marca 1923 v Hradišti, ako jedno z dvojčiat. Pochádzal z piatich súrodencov a vo veku 10 rokov stratil obidvoch rodičov. O d toho času sa sám prebýjal životom, až kým v roku 1950 sa neoženil s pani Annou Dankovou, rodenou Motyčiakovou. Spolu vychovali štyri dcéry, Vlastičku, Hanku, Alenu a Milenu.

V roku 1953 sa stal členom policajného zboru, kde pôsobil až do dôchodkového veku. Bol vzorným manželom, starostlivým otcom, vždy veselý a zhovorčivý, priateľský k ľuďom.

Pán Jozef Danko zomrel dňa 8. marca 2012.

Jaromír Rafaj

V živote zažívame dobré, aj horšie dni. To dobré nám dáva silu a chuť do života, radosť z prežívanej chvíle. To horšie nás núti hýbať sa správnym spôsobom, pracovať na sebe, hľadať riešenia. V konečnom dôsledku to nás posilní a posunie ďalej.

Väčšinou sme tak uspokojení, že na zlé zabúdame a to dobré nám zostane svietiť v pamäti a hreje pri srdci. A to je dobre. Odnášame si tak do spomienok tiché šťastie a vďačnosť za to, že náš blízky tu s nami bol.

Pán Jaromír Rafaj sa narodil 17. novembra 1935 vo Valaskej, v rodine Jána a Antónie Rafajových ako najmladší zo štyroch synov. Základnú školu navštevoval vo Valaskej. Po skončení meštianskej školy sa vyučil za elektromontéra. Pracoval v Bratislave a v strojárňach Piesok.

Dňa 30. apríla 1960 uzavrel manželstvo s Emíliou, rodenou Kamenskou. Spoločne vychovali tri deti – Oľgu, Jarmilu a Mariana. Po odchode na zaslúžený odpočinok svoj voľný čas vypĺňal starostlivosťou o rodinný dom a záhradu. Bol jedným zo zakladajúcich členov dychovej hudby vo Valaskej. Stal sa o lesy a pozemky vo valašianskom urbári.

Pán Jaromír Rafaj nás opustil 16. marca 2012.

Ervín Korbačka

V životných obdobiach človeka príde čas, keď sa stíši, zväžnie, v očiach sa objaví zvláštny jas, v srdci rozhostí pokora a vďačnosť za život, za všetky pekné chvíle, šťastie, radosť, lásku blízkych. Človek pred odchodom akoby duchovne dozrel, ostáva zmierený zo zákonom života.

Pán Ervín Korbačka sa narodil v Hronci 26. apríla 1934 rodičom Márii a Júliusovi Korbačkovi. Po skončení vojenskej služby sa oženil s Esterou Leitnerovou. Spolu vychovali šesť detí. Pracoval v Železiarňach v Podbrezovej ako zámočník. Veľmi rád sa venoval športu - v lete futbalu a v zime bežkám. Keď mu zdravie nedovoľovalo venovať sa športu aktívne, rád pozeral športové prenosy v televízii a lúštil krížovky.

Radosť zo života mu robili aj vnúčatá, ktorým rád rozprával svoje zážitky. Počas svojho života pochoval štyroch synov a manželku. Aj on sám mal zdravotné problémy a potreboval 24-hodinovú starostlivosť.

Pán Ervín Korbačka zomrel 16. marca 2012 v špecializovanom zariadení Tereza v Hronci.

Vladimír Litvinenko

Ďalšia hviezda zašla za obzor. Za obzor života tu na Zemi. Teraz svieti vo večnosti jasným svetlom. V srdciach blízkych zanechala stopy. Dvaja. Ona a on, manželia, ktorí spolu verne kráčali životom. Naplňajúc zákon života a smrti. On odchádza.

Pán Vladimír Litvinenko sa narodil 5. júla 1936 v Rimavskej Bani, kde vyrastal spolu s piatimi súrodencami. Ľudovú školu navštevoval v rodnej obci a meštiansku školu v Rimavskej Sobote. Po jej ukončení študoval v Priemyselnej škole strojníckej vo Zvolene. Po maturite sa zamestnal v Mostárni Brezno. V roku 1987 prestúpil do Železiarní v Podbrezovej.

V roku 1962 sa oženil so Sabinou Morgens-ternovou a spolu vychovali dve deti - Vladimíra a Olinku.

Vo voľnom čase rád pracoval v záhradke a venoval sa rôznym záľubám. Mal rád život, ľudí okolo seba a každému rád pomohol. Nadovšetko miloval svoje dve vnúčatá.

V roku 2011 mu diagnostikovali nevyliciteľnú chorobu, ktorej 20. marca 2012 podľahol.

Tibor Králik

Večný zákon prírody - vznik a zánik ľudského života sú nemenné - ako presné hodinky odbíjajú čas na tejto zemi pre každého z nás. Odišiel od svojich najbližších a zložil zo svojich pliec veľké bremeno. Určite mal ešte plány, ktoré by rád zrealizoval. Už to nedokáže, aj keď bojoval statočne. Nepoddával sa a nenechal sa zlomiť, hoci jeho najbližší vedeli, aké je to ťažké. Básnik povedal: „Smrť nie je zlá, len umieranie je ťažké“. Už je dobojované, len tichá spomienka zasadla za rodinný stôl.

Pán Tibor Králik sa narodil 2. apríla 1939 v Osrblí ako druhé dieťa Viliama a Terézie Králikovej. V Hronci vyrastal spolu s tromi súrodencami a tu ukončil aj základnú školu. Od 15 roku pracoval ako robotník v Štátnych lesoch v Štiavničke. Po základnej vojenskej službe sa zamestnal v Strojárňach Piesok.

V roku 1966 uzavrel manželstvo s Gabrielou, rodenou Holekovou. V roku 1976 sa presťahovali na Piesok. Vychovali dvoch synov - Stanislava a Romana. Popri starostlivosti o rodinu

mal rád prírodu a šport a k týmto záľubám viedol aj svojich synov.

Pán Tibor Králik odišiel navždy 20. marca 2012 vo veku 72 rokov.

Benjamín Kondelčík

Skutočne je to tak. Prichádzame na tento svet, aby sme sa rozvíjili do krásy tak, ako to vidíme v prírode, najmä na jar. Keď sa človeku darí, keď rozkvitne do krásy, všetky svoje vlohy, predpoklady, nadanie odovzdá v prospech celku, a tak môže byť so svojím životom spokojný. Ak sa k tomu pridruží skutočná, úprimná a čistá láska, že miluje a je milovaný, zažíva človek aj šťastie, ktoré mu dáva ešte väčšiu chuť žiť, pracovať a milovať.

Pán Benjamín Kondelčík sa narodil 16. februára 1939 v dedine Hiadeľ, ako jedno zo šiestich detí rodičom Júlii a Jozefovi. Školu navštevoval v Slovenskej Ľupči. Po jej ukončení pracoval v cementárni v Banskej Bystrici. Po vojenskej službe sa zamestnal v Železiarňach v Podbrezovej, kde pracoval celý život až do odchodu na dôchodok.

V roku 1963 sa zosobášil s Annou a k dcére Milade pribudli súrodenci Slavomír, Marian, Anna a Alena.

Po smrti manželky v roku 2000 sa jeho zdravotný stav zhoršoval a po dlhodobjšom pripútaní na lôžko 21. marca 2012 zomrel v breznianskej nemocnici.

Magdaléna Lénarthová

V krátkom slove žena, je skrytá vznešenosť a láska. Keď k tomuto slovu pripojíme slovo matka, pocítíme teplo pri srdci, pretože každý z nás má vlastnú skúsenosť so svojou matkou, mamou, mamičkou. Nedá sa zabudnúť na jej láskavý, ale aj prísny hlas, napomínanie aj objatia, jemný dotyk rúk. Obyčajne si spomenieme na svoje detstvo, keď sme ju najviac potrebovali. Mama nás vypočuje, poradí, povzbudí...

Pani Magdaléna Lénarthová, rodená Bániková sa narodila 3. júla 1940 vo Valaskej. Vyrastala spolu so štyrmi súrodencami. V roku 1957 sa vydala za Jána Lénartha. Spolu vychovali tri deti: Jána, Oľgu a Drahomíra. Po materskej dovolenke nastúpila do Strojární na Piesku, kde pracovala ako skladníčka až do dôchodku. Keď ovdovela deti jej pomáhali a boli jej oporou.

Po dlhobodej chorobe jej vypovedalo službu choré srdiečko.

Pani Magdaléna Lénarthová zomrela 22. marca 2012 v breznianskej nemocnici.

Jozef Bánik

Sme tí istí, len naša sila, tá sa kdesi stratila. Rozdali sme ju svojim blízkym, práci a čím sme starší, tým ťažšie sa dopĺňa. Našťastie sú tu ľudia, ktorí nám pomáhajú ukončiť kruh života na zemi dôstojne až do konca. Nie je to ľahká úloha. Potvrdí to každý, kto to prežil.

Máme k tomu vzácneho pomocníka - lásku v rôznych podobách. Láska nám dáva silu a čím viacej jej dávame vo forme nezištnej pomoci svojim blízkym, tým je k nám štedrejšia a bohato nám vracia.

Pán Jozef Bánik sa narodil 4. februára 1926 vo Valaskej rodičom Štefanovi Bánikovi a Márie Banikovej, rodenej Kúdelkovej. Vyrastal spolu s dvomi sestrami - Gabrielou a Annou. Po skončení meštianskej školy sa vyučil za

strojného zámočníka v Strojárňach Piesok. Po vyučení odišiel pracovať do Železiarní Podbrezová. Od roku 1955 nastúpil pracovať do Brezna ako rušňovodič. V roku 1951 uzavrel manželstvo s Bernardínou Bánikovou, rodenou Bánikovou. Spolu vychovali dvoch synov Jozefa a Petra.

Bol členom Dobrovoľného hasičského zboru, kde zastával rôzne funkcie. Patril k zakladateľom Valaštianskej bursy, ktorá sa traduje dodnes. V mladosti bol aktívnym futbalistom ŠK Valaská. Mal rád prírodu, zvieratá a nadovšetko miloval svojich vnukov a pravnúčku.

Pán Jozef Bánik nás navždy opustil 24. marca 2012.

SPOMIENKY

Dňa 10. marca 2012 uplynul rok, ako nás opustil náš milovaný manžel, otec, starý otec **Peter Harčárik**. S láskou a so smútkom v srdci spomína dcéra Janka, dcéra Milenka s rodinami a syn Zdeno.

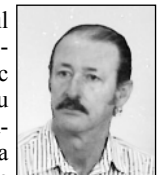
Ťažko je tu bez Teba, smutno je nám všetkým, už nič nie je také, ako bolo predtým. Len ten, kto stratil, koho mal rád, pochopí čo je bolesť a žiaľ. Bez Teba už žiť musíme, no v srdciach našich Ťa stále nosíme.

Dňa 1. marca 2012 sme si pripomenuli prvé výročie úmrtia našej manželky, mamičky, starkej a prastarkej **Emílie Zelenčíkovej**. Kto ste ju poznali, venujte jej tichú spomienku.

Kto žije v srdciach druhých, nie je mŕtvý, je len vzdialený.

Dňa 11. marca 2012 uplynul rok, čo nás navždy opustil manžel, otec a starý otec pán **Jozef Fabrici**. S láskou a smútkom v srdci spomínajú manželka a dcéry Renáta a Andrea s rodinami. Kto ste ho poznali, venujte mu tichú spomienku.

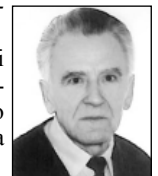

To, že sa rana zahojí, je len klamné zdanie, v srdci nám bolesť zostala a tiché spomínanie.

Dňa 28.4.2012 uplynul rok odvtedy, čo nás navždy opustil náš drahý manžel, otec, starý a prastarý otec **Oskar Harinek** z Valaskej. S láskou a úctou spomína celá rodina.

Hranica života, ale nie spomienok.

Dňa 3. marca 2012 sme si pripomenuli nedožitú 80. narodeniny nášho milovaného manžela, otca, starého otca **Ladislava Mataja**. S láskou a úctou spomína rodina.

**V máji – vie to mladá cháska – v celom sve-
te kvitne láska.**

Máj je oslavou zamilovaných a obdobím zro-
du nového života.

Všetkým mamám

Za Tvoju nehu mamička,
za Tvoju veľkú lásku,
za starosť, bozky na líčka,
za každú pribudnutú vrásku,

na Tvojej tvári, na dlaniach,
čo zrobené sú celé,
nech táto malá básnička,
tlmočí vďaka tisíceré.

Pre zamilovaných Dary lásky

Na pokojnej vode
labute si dvoria.
Vtáctvo sa prebúda k spevu.
Sem tam rastliny, už i kvet otvorila
a ja v tej túžbe varu,
myslím na milovanú.

Posúkam ti tieto
horských pastvín,
teplu horúcich prameňov,
výber najlepších vín,
liečivú silu, vzácnych kameňov.

K tomu zástup
nehy plných dotykov
a oblaky dušu hladiacich slov.
Budú to chvíle tvojich snov?

Si mi vzácna, si mi drahá,
si soľ nad zlato...
Nezmeň sa v element
prchavých látok.

Peter Babčan

VÝSLEDKY BIATLONU

Druhé kolo Viessmann pohára

Pre žiacke kategórie sa uskutočnilo 11. -
12.2.2012 v Predajnej. Bežali sa rýchlostné
a vytrvalostné preteky a dosiahli sme umiest-
nenie:

Žiačky 10-11: J. Graňaková 1,1, T. Sivčaková
7,5, D. Petrovská 10,8

Žiaci 10-11: B. Matovič 6,5, D. Medved' 7,6, Š.
Demény 9,8, R. Floch 12,9,

J. Vološin 11,7

Žiačky 12-13: J. Machyniaková 2,1, B. Zelenčí-
ková 7,4, L. Janíková 9,7, B. Kňazíková 14,13,
S. Lepiešová 12,9, M. Wagnerová 15,14

Žiaci 12-13: P. Štrba 12,8, V. Slezák 21,19, M.
Janík 24, N. J. Kolečár 25, N

Žiačky 14-15: V. Machyniaková 2,2, T. Krnáč-
ová 8,8

Žiaci 14-15: F. Koľaj 16,15

Tretie kolo Viessmann pohára

Pre žiacke kategórie sa uskutočnilo 25.2.2012
na Králikoch. Bežali sa rýchlostné preteky a
dosiahli sme umiestnenie:

Žiačky 10-11: J. Graňaková 1, T. Sivčaková 5
Žiaci 10-11: B. Matovič 8, Š. Demény 9, R.
Floch 11, J. Vološin 5

Žiačky 12-13: B. Zelenčíková 2, L. Janíková
7, A. Kúdelková 12, B. Kňazíková 13, M. Wag-
nerová 14

Žiaci 12-13: V. Slezák 18, M. Janík 17

Žiačky 14-15: V. Machyniaková 1, T. Krnáčová
9

Pre ostatné kategórie sa uskutočni-
lo 18-19.2.2012 v Osrblí. Bežali sa vytrva-
lostné a rýchlostné preteky a dosiahli sme
umiestnenie:

Mladší dorastenci: F. Kramla 1,3, F. Skačan 8,4,
R. Kubaliak 10,9, M. Kúdelka 12,7, A. Krbila
11,8

Junióri: O. Švantner 5,5, L. Kramla 4,4, A. Ber-
čík 2,3

Muži: T. Hasilla 1,1, N. Gröne 3,2, P. Ridzoň
N,7

Ženy: T. Poliaková 1,3, L. Šimová 2,2, M. Pan-
číková 3,4

Majstrovstvá Slovenska

Pre žiacke kategórie sa uskutočnilo 26.2.2012
na Králikoch. Bežali sa preteky s hromadným
štartom a dosiahli sme umiestnenie:

Žiačky 10-11: J. Graňaková 1, T. Sivčaková 5
Žiaci 10-11: B. Matovič 6, Š. Demény 8, R.
Floch 9, J. Vološin 7

Žiačky 12-13: J. Machyniaková 2, B. Zelenčí-
ková 6, L. Janíková 11, A. Kúdelková 12 B.
Kňazíková 13, M. Wagnerová 14

Žiaci 12-13: V. Slezák 17, M. Janík 20

Žiačky 14-15: V. Machyniaková 5, T. Krnáčová
8

Žiaci 14-15: F. Koľaj 16

Pre všetky kategórie sa uskutočnili 3. 3-4.
3.2012 v Osrblí. Bežali sa rýchlostné a vytrva-
lostné preteky a dosiahli sme umiestnenie:

Žiačky 10-11: J. Graňaková 1,1

Žiaci 10-11: D. Medved' 7,8, B. Matovič 5,5, Š.
Demény 6,6, R. Floch 10,9, J. Vološin 8,7

Žiačky 12-13: J. Machyniaková 2,2, B. Zelenčí-
ková 6,6, B. Kňazíková 14,14, A. Kúdelková
10,11, L. Janíková 9,13, M. Wagnerová 15,15

Žiaci 12-13: M. Janík 23,21, V. Slezák 16,20

Žiačky 14-15: V. Machyniaková 2,5, T. Krná-
čová 7,3

Žiaci 14-15: F. Koľaj 13,13

Mladší dorastenci: F. Kramla 6,4, F. Skačan 5,6,
M. Kúdelka 7,10, R. Kubaliak 9,11, A. Krbila
12,8

Staršie dorastenci: I. Fialková 1,1

Starší dorastenci: M. Kubaliak 2,5

Junióri: M. Šíma 1,1, L. Kramla 6,6, A. Berčík
5,5

Muži: T. Hasilla 1,1, N. Gröne 5,5

Ženy: T. Poliaková 1, N. L. Šimová 2, N

Predbežné celkové výsledky Viessmann pohára v biatlone

Žiačky 10-11: J. Graňaková 1, T. Sivčaková 8,
D. Petrovská 11

Žiaci 10-11: B. Matovič 6, D. Medved' 7, Š. De-
mény 8, R. Floch 9, J. Vološin 10, M. Kubej
16

Žiačky 12-13: J. Machyniaková 2, B. Zelenčí-
ková 6, L. Janíková 11, A. Kúdelková 13

B. Kňazíková 15, S. Lepiešová 16, M. Wagne-
rová 17

Žiaci 12-13: P. Štrba 18, V. Slezák 20, M. Janík
25, P. Kučera 27, J. Kolečár 28

Žiačky 14-15: V. Machyniaková 2, T. Krnáčová
8

Žiaci 14-15: F. Koľaj 17

Mladší dorastenci: F. Kramla 2, F. Skačan 6, M.
Kúdelka 9, R. Kubaliak 11, A. Krbila 13

Staršie dorastenci: I. Fialková 4

Starší dorastenci: M. Kubaliak 2, O. Šnejt 9
Juniorky: P. Fialková 2

Junióri: M. Šíma 1, A. Berčík 5, L. Kramla 6,
O. Švantner 8

Muži: T. Hasilla 1, N. Gröne 4, P. Ridzoň 10

Ženy: T. Poliaková 1, L. Šimová 2, M. Pan-
číková 5

Majstrovstvá sveta kadetov a juniorov

Uskutočnili sa od 20.2 – 26.2.2012 vo fínskom
meste Kontiolahti. Bežali sa rýchlostné, stí-
hacie a vytrvalostné preteky a dosiahli sme
umiestnenie:

Kadetky: I. Fialková 52, 57, 7

Kadeti: M. Kubaliak 65, N, 72

Juniorky: P. Fialková 14, 23, 52

Junióri: M. Šíma 30, 50, 54

Vo všetkých štafetových behoch, kde sme
štartovali, sme skončili na 10. mieste.

Ing. Jozef Barzík.